Proletarci vseh dežel, združite se!

Ljudska PRAVICA

GLASILO KOMUNISTIČNE PARTIJE SLOVENIJE

Poštnina plačana v gotovini

Ljubljana, sreda, 6. junija 1951

ŠTEVILKA 131. — LETO XII. — CENA 5 DINARJEV

Ureja uredniški odbor — Odgovorni urednik Vlado Vodopivec
Uredništvo: Kopitarjeva ul. 6 — Uprava Kopitarjeva ul. 2 — Telefon uredništva in uprave: 52-61 do 52-65 — Telefon naročniškega oddelka 30-30 — Telefon oglasnega oddelka 36-85 — Številka ček. rač. 604-90321-0 — Mesečna naročnina 120 din — Poštni predal štev. 48 — Tisk tiskarne »Ljudske pravice«.

SPREMEMBE *v načinu kreditiranja trgovine in zadrug*

Napovedani zakon o finančnem sistemu predvideva tudi spremembe v sistemu kreditiranja. Te spremembe so vsekakor nujne, če hočemo doseči skladnost z našim ekonomskim razvojem, oziroma s sedanjo stopnjo tega razvoja.

Najvažnejši posel banke je kreditiranje gospodarstva. Doslej so banke dajale kredite podjetjem na podlagi kreditnih planov posameznih podjetij. Omogočiti je bilo treba namreč plansko proizvodnjo, promet in druge dejavnosti, da bi se tako zadovoljile najširše potrebe prebivalstva. Zato so dobivala podjetja v banki kredit po planu v skladu s planskimi nalogami podjetij.

Spremembe v sistemu cen, ukinitev avtomatizma v medsebojnem plačevanju in drugi ukrepi pa so morali, še preden bo uveljavljen novi zakon o finančnem sistemu, povzročiti spremembe v delu naših bank, zlasti glede kreditiranja gospodarstva. Nujno je bilo treba prilagoditi sistem kreditiranja našemu razvoju in uveljaviti pri tem nova načela, t. j., da daje banka kredite praviloma samo kreditno sposobnim podjetjem.

Novi sistem kreditiranja se je in se najprej uveljavlja v zvezi s kreditiranjem trgovinskih podjetij in zadružnih organizacij, bo pa postopoma razširjen na vse gospodarske veje. Trgovine so prenehale biti navaden aparat, ki razdeljuje blago po razdelilnikih in naročilih nadrejenih organov državne uprave. Sproščena pa je tudi banka, ki je trgovini dodeljevala denarna sredstva po planu ne glede na njeno kreditno sposobnost.

Novi način kreditiranja trgovine ob upoštevanju njene kreditne sposobnosti pomeni zato velik napredek. Trgovinsko podjetje bo dobilo zdaj kredit le, če bo banka ugotovila, da je zmožno glede na svoje premoženjsko stanje in glede na svoj način poslovanja kredite v določenem času tudi vrniti. S tem je ves sistem kreditiranja postavljen na trdnejšo in bolj zdravo gospodarsko podlago in bo silil trgovinska podjetja k solidnejšemu poslovanju, k večji finančni disciplini, k stalni ažurnosti v knjigovodstvu, k zmanjšanju stroškov, k pravilni uporabi sredstev, to se pravi ne več obratnih za investicije in podobno. Na vse to bo morala banka tudi paziti, ko bo prosilcu odmerila kredit. Okvir za dajanje kreditov bo kreditna bilanca kot del splošnega državnega plana, pri čemer bo morala biti seveda upoštevana kupna moč prebivalstva.

Podobno je tudi z zadružnimi organizacijami, ki so bile celo prve izključene iz uredbe o medsebojnem plačevanju v gospodarstvu. Odslej bodo dobivale kredite le kreditno sposobne zadruge, to je take, ki niso sposobne le izpolnjevati poverjene naloge, temveč tudi ne poslujejo z izgubo, poslujejo z manjšimi stroški in imajo že ažurno knjigovodstvo. Pri tem bodo sicer sprva prizadete nekatere splošne kmetijske zadruge, ki so zašle v težaven položaj zaradi neurejenega knjigovodstva, slabe uprave in zaradi slabega izkoriščanja gospodarskih možnosti. Znano je, da so se nekatere omejile le na trgovino z blagom, ki so ga prejemale od okrajnih zvez, kar ni moglo kriti njihovih stroškov. Toda težave bodo začasne in bo lahko novi način kreditiranja nanje ugodno vplival, ker bodo tako prisiljene storiti vse za zboljšanje poslovanja in za razširitev svojega delovanja tudi na druge gospodarske dejavnosti. V najslabšem primeru bi prišla v poštev združitev takih zadrug z drugimi v večjo zadrugo za več krajev, s čimer bi se položaj zadruge, ki nima možnosti, da bi razširila svoje delovanje na druge gospodarske dejavnosti, vsekakor zboljšal. Velika večina zadrug pa je že uredila svoje knjigovodstvo, kar kaže veliko zanimanje za zboljšanje njihovega položaja v zvezi z novim gospodarskim razvojem. Važnosti urejenega knjigovodstva se zavedajo tudi z druge strani. Zadruge bodo namreč dobile srednjeročne, t. j. tri — izjemoma celo petletne kredite za kritje izgub iz prejšnjih let, če bodo imele v redu knjigovodstvo do konca lanskega leta. Ta ukrep je zelo važen za prehod iz starega na novi način kreditiranja in je bil posebej predviden, da bi tako zadruge brez večjih pretresov in čim hitreje prešle na novi način gospodarjenja.

Marsikdo in tudi zadružniki so sprva mislili, da bo zato položaj zadrug težavnejši. Namen izključitve zadrug iz med-

Nadaljevanje na 2. strani

IV. plenum Centralnega komiteja Komunistične partije Jugoslavije

Resolucija o nadaljnji krepitvi pravosodja in zakonitosti

Na podlagi poročila »Za nadaljnjo krepitev pravosodja in zakonitosti« in razprave o poročilu IV. plenum CK KPJ ugotavlja:

I

Naša Partija je v boju za zgraditev socialistične družbe vedno posvečala veliko pozornost vprašanju nenehne graditve ter krepitve pravosodja in zakonitosti. V tem oziru smo storili doslej mnogo, tako da lahko po pravici ugotovimo, da se je naše na naprednih demokratičnih načelih sloneče pravosodje čedalje bolj krepilo in izpopolnjevalo vzporedno s krepitvijo vsega našega družbenega sistema. V boju za zgraditev in okrepitev pravosodja in zakonitosti je imelo pomembno vlogo tudi pismo CK KPJ partijskim organizacijam v avgustu 1949.

Naši narodi so prek svojih sodišč kaznovali vojne zločince in okupatorjeve pomagače, onemogočili razne škodljivce in špekulante, ki so skušali izpodkopati ljudsko oblast, gospodarsko obnovo in zgraditev države. Naša sodišča so obravnavala številne in zamotane gospodarske in druge odnose med državljani in zagotavljala zaščito osebnih pravic državljanov. S tem so ljudska sodišča mnogo prispevala v boju za okrepitev zakonitosti, v boju za zgraditev in utrditev socialističnega reda v naši državi.

Naše pravosodje naj v duhu načel, na katerih sloni in ki so se pokazala v njegovi praksi kot pravilna, svojo dejavnost še izpopolni in vskladi s splošnimi napori delovnih množic in ljudske oblasti za nadaljnji razvoj socialistične demokracije. Zdaj, ko se mora naša država znova boriti za svojo neodvisnost, ko delamo z izročanjem tovarn delavcem in čedalje večjim sodelovanjem delovnih množic v neposrednem upravljanju državnih poslov zgodovinske korake na poti k zgraditvi resnično socialističnih družbenih odnosov in resnično socialistične demokracije, čakajo tudi naše pravosodje naloge, da se še bolj izpopolni in okrepi. Kakovost našega pravosodja in njegova vloga v družbenem življenju se mora utrditi, da bo pravosodje še močnejše orožje socialistične revolucije v boju za socialistično demokracijo, to pa pomeni tudi v boju proti sovražnikom socializma, proti raznim škodljivcem, v boju za zaščito osebnih pravic in svoboščin državljanov, prav tako pa tudi v boju proti pojavom birokratske samovolje in kršitve zakonitosti.

Razen očitnih uspehov v dejavnosti našega pravosodja so se pokazale in se še kažejo večje slabosti in pomanjkljivosti, ki jih je treba odstraniti. Glavna slabost naših sodišč izvira predvsem iz nezadostnega poznavanja bistvenih problemov naše socialistične graditve, kakor tudi zaradi močnih ostankov minulosti v nazorih našega pravniškega kadra, pa tudi zaradi podcenjevanja vloge sodstva v našem sistemu in nezadostne skrbi za strokovno in politično izobrazbo sodniških kadrov ter za njihov gmotni položaj. Zato se dogaja, da sodišča ne razumejo duha naših novih socialističnih zakonov in predpisov, da jih napačno in formalistično uporabljajo ali pa jih sploh ne uporabljajo. Zato pridejo nekatera sodišča, ko kršijo načelo sodniške samostojnosti, pod škodljiv vpliv lokalnih organov, ki včasi napačno menijo, da so odgovorni za delo sodišč in da imajo zato pravico vmešavati se v njihovo konkretno poslovanje. Dolžnosti okrajnih in nižjih komitejev v odnosu do sodišč in sodnikov so v tem, da se z delom med množicami in v organih oblasti zavzemajo za kakovost sodišč in sodstva, za njihovo boljšo sestavo in za njihovo doslednost v boju za zakonitost in za dosledno uporabo zakonov, da bomo ohranili in razvijali socialistični družbeni red in osebne pravice državljanov.

Glavne pomanjkljivosti našega kazenskega pravosodja, ki se pojavljajo kot posledica takšnih slabosti, so v površnem kazenskem postopku in počasnem poslovanju sodišč, v pomanjkanju kriterija za odmero kazni, zlasti pa glede kaznivih dejanj proti socialističnemu premoženju, v neprepričljivi obrazložitvi obsodb itd. Te pomanjkljivosti se kažejo ne le v delu ljudskih sodišč, marveč tudi v delu upravnih organov in javnega tožilstva.

Glavna slabost sodišč v obravnavanju civilnopravnih sporov in zadev je v tem, da sodišča nove gospodarske in druge družbene odnose, ki nastajajo v revolucionarni preobrazbi naše države, često tudi zaradi pomanjkanja zakonskih predpisov nasilno prikroje po kalupu starih in preživelih pravnih oblik ali pa vtihotapljajo pod firmo »socialistične« zakonitosti takšne nazore, ki nasprotujejo smislu in ciljem naše zakonodaje.

S temi slabostmi so povezane tudi slabosti naše advokature, ki se poglabljajo še s tem, da nekateri advokati često negativno delujejo, včasi pa se postavijo tudi na sovražno stališče.

II

Na podlagi gornjih ugotovitev zastavlja IV. plenum CK KPJ naslednje naloge:

1. Stoječ na stališču osnovne linije Partije, da se poveča pomen sodišč na sedanji stopnji razvoja naše države za okrepitev in nadaljnjo izgraditev socialističnega reda in za poglobitev socialistične zavesti državljanov, je treba doseči popolno sodelovanje partijskih organizacij, državnih organov in ustanov ter družbenih organizacij za nadaljnjo krepitev ljudskih sodišč in nadaljnje utrjevanje socialistično zakonitosti na vseh področjih.

2. Treba je utrditi sodišča s kadri in paziti na to, da bodo imeli sodniki potrebno pravno izobrazbo ter da bodo vdani ljudstvu in stvari socializma, da bodo mogli izpolniti važno nalogo, ki jo imajo sodišča.

3. Zboljšati gmotni položaj sodnikov ter pogoje nastanitve in poslovanja sodišč.

4. Razširiti delovno področje okrožnih sodišč in napraviti za važnejše primere iz njih osnovne prvostopne sodne organe. Hkrati ukreniti vse potrebno, da se bodo sodišča še bolj približala ljudstvu, zagotoviti neposrednejše sodelovanje vrhovnih sodišč pri obravnavanju vprašanj pravosodja in v sojenju v pomembnejših primerih ter okrepiti vlogo vrhovnih sodišč v vodstvu dela nižjih sodišč.

5. Na delovno področje sodišč pravilno prenesti preiskavo o kaznivih dejanjih in kontrolo nad zakonitostjo glede določenih ukrepov organov državne uprave. V zvezi s tem koncentrirati delo javnega tožilstva na zastopstvo javne obtožbe v kaznivih zadevah in na zastopstvo javnih koristi v sporih in zadevah, ki se obravnavajo pred sodišči in organi državne uprave.

6. Hitreje je treba nadaljevati izgraditev sodne zakonodaje, da bo sodiščem zagotovljena zanesljiva zakonita podlaga za njihovo poslovanje.

7. Advokaturi, ki smo jo doslej, čeprav je važna javna funkcija, v praksi zanemarjali, je treba posvetiti večjo pozornost, jo okrepiti z novimi kadri ter zagotoviti njeno kakovost in socialistični značaj.

8. Prek partijskih in množičnih organizacij zagotoviti pravilno tolmačenje in uveljavljanje te resolucije in jo povezati z vsemi drugimi ukrepi, ki jih je storila naša Partija, da se okrepi in razvije socialistična demokracija v naši državi.

Resolucija o teoretičnem delu KPJ

Na podlagi poročila in razprave o teoretičnem delu v KPJ sprejme IV. plenum CK KPJ naslednjo resolucijo:

1. Novi teoretični pogledi v KPJ se razvijajo na podlagi diskusije in borbe mnenj. Na tej podlagi oblikujejo člani KPJ svoje teoretične poglede. Člani KPJ imajo vso pravico, da se prosto izražajo in diskutirajo bodisi ustno, bodisi v partijskem ali drugem tisku o teoretičnih pogledih posameznih članov Partije ne glede na to, kakšne funkcije le-ti opravljajo, kakor tudi o pogledih teoretičnih delavcev na splošno.

2. V partijskih organizacijah je obvezno proučevati samo sklepe in direktive partijskih kongresov in forumov ter govore posameznih voditeljev, kolikor so le-ti takšnega značaja. Dela posameznih vodilnih članov Partije, ki so izrazito teoretičnega značaja, se obvezno proučujejo v partijskih organizacijah samo tedaj, če je Politbiro CK KPJ izrecno sprejel o njih takšen sklep, to se pravi, kadar so ta dela rezultat že končane borbe mnenj in diskusije ter imajo neposredno praktični in ideološki pomen za nadaljnje delo in razvoj Partije.

3. Dosedanji partijski teoretični organi določenih partijskih forumov naj postanejo splošni partijski organi za marksistično teorijo, v katerih imajo vsi člani KPJ pravico do diskusije.

4. Posamezni članki iz direktivnih, političnih in organizacijskih organov partijskih forumov se morajo obvezno proučevati v partijskih organizacijah, z delovanjem katerih so ti članki povezani.

5. Programi v partijskih šolah, večernih tečajih, krožkih itd. morajo biti prilagojeni gornjim sklepom, tako da bodo obsegali temeljna vprašanja marksizma (dialektični in zgodovinski materializem in politično ekonomijo), vprašanja, ki se tičejo partijske linije in organizacijskih načel Partije ter najbolj splošna vprašanja iz zgodovine mednarodnega delavskega gibanja in zgodovine KPJ.

Imenovan je namestnik predsednika Sveta za ljudsko zdravstvo in socialno skrbstvo

Ljubljana, dne 5. junija 1951

Predsedstvo Prezidija Ljudske skupščine Ljudske republike Slovenije je danes izdalo ukaz, s katerim določa podpredsednika vlade LRS dr. Marijana Breclja za namestnika ministra vlade LRS — predsednika Sveta vlade LRS za ljudsko zdravstvo in socialno skrbstvo dr. Jožeta Potrča za čas njegove odsotnosti.

Iz sekretariata Prezidija
Ljudske skupščine LRS

Santa Cruz odpotoval iz Beograda

Beograd, 5. junija. Danes dopoldne je g. Ernan Santa Cruz, ki je bil nekaj dni v Jugoslaviji kot gost vlade FLRJ, zapustil našo državo. Na letališče sta ga spremila jugoslovanski delegat v komisiji OZN za človeške pravice, pomočnik ministra Brana Jevremovič ter načelnik oddelka protokola v ministrstvu za zunanje zadeve, opolnomočeni minister dr. Sloven Smodlaka.

Na Dunaju so odkrili spominsko ploščo Ivanu Cankarju

Dunaj, 5. junija. (Tanjug.) Na Dunaju so na slovesen način odkrili spominsko ploščo slovenskemu pesniku Ivanu Cankarju na hiši v ulici Lindauer, v kateri je Cankar živel in delal od 1899 do 1909. Slovesnosti se je udeležil jugoslovanski poslanik na Dunaju Repič. Sodelovalo pa je tudi slovensko pevsko društvo iz Koroške.

Tretja konferenca KP STO za istrsko okrožje

V soboto popoldne se je začela v Izoli, največjem industrijskem kraju jugoslovanske cone STO, tretja konferenci KP STO Istrskega okrožja. Udeležilo se je je 331 delegatov in nad 170 gostov. Med gosti je bilo tudi mnogo nepartijcev, dalje udarnikov, kmetov, uslužbencev ter kulturnih in javnih delavcev. Navzoči so bili tudi šef vojaške uprave Jugoslovanske armade polkovnik Stamatović ter predstavniki CK KP Slovenije, CK KP Hrvatske in CK KP Svobodnega tržaškega ozemlja.

Politični sekretar KP STO Istrskega okrožja tov. Julij Beltram je v političnem poročilu poudaril uspehe, ki jih je doseglo ljudstvo Istrskega okrožja na vseh področjih družbene dejavnosti, uspehe in zmage, ki so sad pravilne politike Partije in politične zrelosti ljudstva, borečega se na vseh področjih za socializem, za mir ter bratstvo in enotnost med Slovenci, Hrvati in Italijani.

Po poročilu tov. Beltrama in organizacijskega sekretarja tov. Plavinića se je razvila diskusija, na koncu pa je bil izvoljen nov okrožni partijski komite.

Ameriške čete so napredovale še za 3 km

Tokio, 5. junija (UP) Ridgwayeva pehota je napredovala za 3 km proti velikemu centralno korejskemu vojnemu oporišču pri Čorvonu. Američani so preplezali gore, prepredene s praznimi kitajskimi bunkerji in jarki, iz katerih se je dva dni vsipal smrtonosni ogenj na njihove vrste. Prodrli so globoko v obrambno linijo, ki so jo pred 5 leti zgradili Severni Korejci pod ruskim nadzorstvom.

Kitajci so se v torek opoldne pričeli na široki fronti nenadoma umikati. Skozi vso noč so morale čete ZN vzdržati težki kitajski topniški zaporni ogenj in odbijati protinapade. Proti jutru so se Kitajci še ogorčeno upirali, ko pa je vzšlo sonce, so se pričeli južno in jugovzhodno od Čorvona umikati proti jugozapadu. Pehota ZN je po glavni cesti Seul—Čorvon napredovala 3 km proti severu ter prav toliko po ozki dolinski cesti, vodeči v Čorvon in Kumvo, proti vzhodu. Odpora skoraj ni bilo.

Kitajci so se tudi za 1—2 km umaknili pred Ridgwayevimi četami, ki so napredovale z jugovzhoda proti Kumvi ob cesti iz Hvačona. Toda zapadno od te ceste in neposredno južno od Kumve je po poročilih dopisnika UP divjala huda borba. Druge edinice so se borile s Kitajci po glavnem grebenu in pridobile nekoliko ozemlja. Štabni častniki ZN so pričakovali težjo borbo. Nek častnik je dopisniku UP izjavil: »Odslej moramo pričakovati, da se bo kitajski in severnokorejski odpor zaostril.«

Kitajci so se teden dni pred pričetkom aprilske ofenzive skoraj na enak način nenadoma umaknili. Najprej so zaustavili Mac Arthurjevo napredovanje, nato pa zapustili skoraj enako važno linijo bunkerjev in jarkov. Njihov umik je zanesel fronto do končne linije na grebenih južno od Čorvona in Kumve, nato pa so napadli z mnogimi divizijami z zbirališča Čorvon—Kumva—Pionggang ter potisnili Združene narode proč od svojega velikega vojnega oporišča.

Britanski tisk o možnosti rešitve spopada na Koreji

London, 5. junija. (Tanjug.) Britanski listi komentirajo zadnje govore Trygve Lieja, Deana Achesona in poveljnika ameriške osme armade na Koreji Van Fleeta, pri čemer pišejo o možnosti za ustavitev sovražnosti na Koreji.

Konservativni »Daily Telegraph« poudarja, da je po zlomu kitajske in severnokorejske ofenzive znova oživelo upanje v konec sovražnosti. Zatišje na bojišču in nastop deževja, piše časopis, nudita zelo dobro priložnost za razgovore, vendar to ni odvisno od Združenih narodov, temveč od Pekinga. Pri tem časopis poudarja, da morajo biti Združeni narodi previdni in morajo zahtevati poroštvo, da se napad ne bo ponovil.

V članku je nato dodano, da se bodo v kratkem začeli razgovori med britansko vlado in predstavniki Britanske skupnosti narodov o prenehanju sovražnosti na Koreji. Razen tega je dobilo tudi britansko veleposlaništvo v Washingtonu navodila, naj sproži to vprašanje pri ameriški vladi in vladah drugih prizadetih držav.

Londonski časopis »Times« poudarja, da so možnosti za prenehanje sovražnosti odvisne bolj od Kitajske kot pa od kogar koli drugega. Če bo pekinška vlada znova odklonila predlog za ustavitev sovražnosti, piše »Times«, bo prisilila vse članice Združenih narodov, da spremene svojo politiko in se odločijo za odločne ukrepe.

Laburistični časopis »Daily Herald« poudarja, da je treba »budno paziti na vsako možnost, da bi se vojna končala s častnimi razgovori«.

Egiptovski delegat pri ZN gleda optimistično na rešitev korejskega spora

New York, 5. junija. AFP poroča, da je izjavil egiptovski delegat v OZN Mahmud Favzi bej včeraj v intervjuju, ki ga je imel po ameriški televizijski mreži, da so po njegovem mnenju možnosti za omejitev korejskega spora danes boljše kot so bile prej. Izrazil je upanje, da ne bo na nobeni strani koraka, ki bi onemogočil mirno rešitev korejskega vprašanja.

Favzi bej je dejal, da so sredstva, ki so se jih posluževali do sedaj za rešitev korejskega vprašanja, strašno nezadostna ter pripomnil, da bo treba ravnati pomirljivo, da se ohrani mir. Narodom je treba dati gospodarska, socialna in politična sredstva, da bodo lahko ohranili mir in se ubranili vsake napadalnosti.

Kašmir odklanja vsako posredovanje Varnostnega sveta

Srinagar, 5. junija. (Kašmir) Agencija France Presse poroča:

Predsednik kašmirske vlade Šeik Abdulah je znova potrdil željo in sklep Kašmira, da izvoli ustavodajno skupščino, ki naj odloči o bodoči usodi države. Šeik Abdulah se je v govoru dotaknil pomoči, ki jo je Indija dala Kašmiru in poudaril, da je zveza med »Indijo in Kašmirom nerazrušljiva«.

Ko komentirajo Abdulahov govor, poudarjajo pooblaščeni krogi v Srinagaru odločno stališče, ki ga je Abdulah zavzel in smatrajo, da lahko to ustvari novo zagato za Varnostni svet. Ti krogi pravijo, da izraža gledišče Šeika Abdulaha mnenje indijske vlade. Zadnji sklep kašmirske vlade jasno dokazuje, da ta vlada ne namerava sprejeti posredovanja Grahama, delegata Varnostnega sveta.

Ostavka generalnega sekretarja KP Indije

Bombay, 5. junija. Reuter poroča, da je generalni sekretar indijske KP Rejeshwar Rao včeraj podal ostavko, ne da bi navedel razloge. Nek zastopnik partije je izjavil, da je dal Rao ostavko verjetno zaradi nesoglasja z drugimi vplivnimi člani partije o načrtu za industrijsko in agrarno reformo v državi.

Rao je bil generalni sekretar partije od l. 1950. Sporočilo KP Indije pravi, da za sedaj ne bodo imenovali novega generalnega sekretarja ter da bo KP Indije sodelovala na prihodnjih občinskih volitvah.

Britanski minister dvomi v avtonomijo Tibeta

London, 5. junija. UP poroča, da je britanski minister brez listnice Keneth Younger izrazil dvom v obljube vlade LR Kitajske, da bo avtonomija Tibeta zagotovljena na podlagi kitajsko-tibetske pogodbe, ki je bila sklenjena pred kratkim. Younger je pripomnil, da so dogovor o vkorakanju kitajske vojske in ustanovitvi kitajskega vojaškega administrativnega štaba v Tibetu ter pogoj, da prizna tibetska vlada Pančen Lamo za svojega poglavarja, zelo dvomljivi dokazi za avtonomijo Tibeta.

ZDA zahtevajo odstranitev »železne zavese«

Washington, 5. junija. UP poroča, da je ameriški predstavniški dom včeraj sprejel resolucijo, v kateri poziva vlado ZSSR, naj pomaga stvari miru ter odstrani »železno zaveso« in umetne ovire med narodi ZDA in SZ ter tako omogoči svobodno zamenjavo informacij. V resoluciji je nadalje rečeno, da ameriški narod, čeprav hoče odločno braniti svojo svobodo, pozdravlja vse častne napore za odstranitev nesoglasij med vladama ZDA in ZSSR.

Resolucijo so poslali senatu, ki mora še odobriti manjše spremembe.

ANGLEŽI O ITALIJANSKI IREDENTI

Iredentistični krogi v Italiji imajo nekaj skupnega s kominformovci. Tudi nje odlikuje bujna fantazija v izmišljanju najrazličnejših vesti in jih prav nič ne moti, če je to, kar trdijo, črno, v resnici pa belo ali pa narobe. Polni so želja po »osvobajanju« in trdoglavo ponavljajo najrazličnejše teorije in teorijice, ki naj bi opravičevale njihov pohlep po tuji zemlji. O naši vojski trdijo, da nič ne velja (in to prav tisti, ki so nekoč na naši zemlji najbolj čutili njeno trdo pest!), iz »strateških« razlogov bi radi vkopali svoje enote na črti Snežnik—Bitoraj, najbolj vztrajno pa polnijo stolpce iredentističnega italijanskega tiska z jadikovanjem nad »preganjanjem« Italijanov v coni B in v Jugoslaviji, češ kako trpijo Italijani pod nekulturnimi Balkanci in kako zelo so italijanska razna mesta v Istri in ob dalmatinski obali.

Eden teh je tudi znani iredentistični propagandist Rinaldi Fragiacomo. Svojo šovinistično modrost je šel razlagat celo Angležem.

»Manchester Guardian« je objavljal v rubriki »Pisma uredniku« nekaj mesecev tudi razprave okrog tržaškega vprašanja. Že marca letos je pisal laburistični poslanec John Parker v tem listu: »Če obstoji želja po rešitvi tržaškega vprašanja, je nujno potrebno uvideti resnična dejstva, »Resnico«, ki jo trdijo italijanski iredentisti, je treba razkrinkati. Britanski in ameriški dopisniki iz Rima in cone A neprestano podlegajo italijanski iredentistični propagandi.« In dalje: »Oktobra lani sem obiskal ozemlje (cono B) in sem bil presenečen nad ugodnostmi, ki jih imajo Italijani tako glede šol kot udejstvovanja v javnem življenju. V coni A 60.000 Slovencev od skupnega števila 300.000 nima takih pravic, niti jih nima slovenska narodna manjšina v Gorici in vzhodni Furlaniji.« John Parker je takrat svetoval: »Čas je že, da italijanski iredentisti prenehajo varati sami sebe in lahkoverne Anglosaksonce.«

Šovinistično srce Rinaldija Fragiacoma ni preneslo takih trditev. Oglasil se je. Tudi on v »Manchester Guardianu«, in sicer je začel s številkami prepričevati angleško javnost, da so njegove in njegovih kolegov šovinistične želje le pravične.

17. maja mu je najprej v istem listu odgovoril angleški novinar Sherman: »Mnoge njegove (Fragiacomove) izjave o coni B so brez osnove in med te je treba prišteti tudi tiste, v katerih govori o »denacionalizaciji« Italijanov. Oblasti cone B dosledno uporabljajo ne samo tekst, temveč tudi duha dvojezičnosti. Ugotovil sem, da uživajo Italijani zelo velike ugodnosti v šolstvu. V šolah in javnih ustanovah sem opazil, da se dosledno izogibljejo vsemu, kar bi bilo podobno rasni mržnji ali rasni prednosti, kar na žalost kali pogled v Italiji in coni A. Pripomniti moram, da sem pred kratkim obiskal obe coni in da govorim jezike, ki jih govorijo v teh krajih.« Tako med drugim Sherman.

Konec maja se je v »Manchester Guardianu« zopet oglasil poslanec John Parker. Tudi on je odgovoril Fragiacomu. Zavzel je stališče do številk, ki jih je Fragiacomo navajal za podkrepitev svojih iredentističnih želja. Pisal je: »Ne morem odobravati njegovega (Fragiacomovega) argumenta. On ne govori o pogojih, v katerih je bil izvršen popis prebivalstva. Avstrijci so stremeli za tem, da so zapisali, kakšnega jezika se neka oseba najbolj poslužuje, ne pa, kateri je materni jezik te osebe.« In dalje: »Ker je bila večina podjetij v Istri italijanska, so bili nameščenci teh podjetij zabeleženi kot Italijani. Italijanski je bil jezik tudi v državnih ustanovah v Istri. V avstroogrski mornarici so v večini služili Hrvati, medtem ko je bil komandni jezik italijanski.« In Parker je zopet svetoval: »Želel bi zaprositi doktorja Fragiacoma, naj bi obiskal slovenske vasi v Furlaniji, ki so italijanske od leta 1866. Ugotovil bi, da so za Slovence zaprte vse šole v materinem jeziku z obrazložitvijo, da Slovenci niso »rasno zavedni«.

Za boljše razumevanje pa je John Parker dodal še primerjavo: »Ko so Francozi zavzeli Calais, je vse prebivalstvo, ki je začelo takrat govoriti angleško, bežalo v Anglijo, na njihovo mesto pa so se naselili prišleki iz Francije. To je pomagalo hitremu naraščanju angleškega iredentističnega gibanja. Če je potrebno, da se med Jugoslavijo in Italijo razvijejo dobri odnosi, tedaj naj Italijani opustijo vse želje o zopetni pripojitvi ozemelj na drugi strani Jadranskega morja, prav tako kakor so Angleži opustili vsako željo o zopetni osvojitvi Calaisa, Bordeauxa, Dunquerqua in drugih nekdanjih posesti na drugi strani Kanala.«

Kaj pravi Fragiacomo in njegova družčina na to? To pot so spregovorili drugi, ne nekulturni Balkanci, kakor radi ocenjujejo rasistično navdahnjeni iredentisti. Prav bi bilo, če bi prisluhnili objektivni misli in besedi ter za vedno utihnili s svojo strupeno šovinistično gonjo in raznimi umetno skovanimi teorijami, ki ne bodo nikdar napravile vtisa na tiste, ki hodijo poštenih misli in odprtih oči po krajih, za katerimi hrepene šovinistični nostalgiki. —l.

„LED JE PREBIT“ *Z obiska na Goriškem*

Pri nas so češnje še zelene, na Goriškem pa se njih veje upogibajo pod težo zrelih, živordečih sadov. Vsi vrtovi so jih polni, pa tudi ob cestah jih je precej. Kosci že brusijo kose — trava je visoka in gosta kakor malokatero leto. Žito gre v klasje. Iz bujnega zelenja kukajo makovi cveti. Največ maka pa je veter zasejal na robove prašnih cest, kjer pozdravljajo popotnika cele gredice njegovega cvetja.

Ko potuješ skozi večje vasi, srečuješ med raznimi napisi na hišah tudi veliko tablo, na kateri bereš, da je tu sedež splošne kmetijske zadruge. To je zadruga, o kakršni zadnje dni toliko govorimo, saj so jim novi ukrepi omogočili, da zrastejo, da se delovni kmetje tesno združijo okrog njih in tako povečajo svojo proizvodnjo. Praznina v poslovalnicah teh zadrug pa ti pove, da še niso zaživele. Kmetje so sicer že slišali o novi razvojni poti našega gospodarstva, pa vendar se še niso dodobra zavedeli, kaj pomenijo zanje novi ukrepi. Marsikje je težko prebiti led nezaupanja. Prebili bi ga gotovo hitreje, toda... marsikje se niti upravni odbori zadrug še niso zavedeli, da se mora v trgovske poslovalnice namesto razdeljevanja vseliti trgovanje.

Bodite trgovci, ne pa bojazljivci!

V goriškem okraju je okrog 99 odstotkov kmetov združenih v splošnih kmetijskih zadrugah. To se pravi: so člani zadrug, združeni pa še niso trdno. To je očitno tudi na občnem zboru okrajne zveze zadrug, ki je bila v soboto v Št. Petru. Zbora se je udeležilo samo nekaj nad 65 odstotkov delegatov. Zakaj jih ni bilo več? Najbrž zato, ker je njihovo zaupanje v možnost hitrejšega razvoja zadrug še prešibko. Niso se še znašli v novem sistemu blagovne menjave in tudi ljudi niso še poučili o njem.

Neki delegat pripoveduje, da je dobila zadruga vagon krompirja, ne da bi ga bila naročila. Kaj naj naredimo s tem krompirjem? — Drugi delegat se pritožuje, da je prav tako dobila njihova zadruga emajlirano posodo, ki pa je kmetje nočejo kupovati, ker je enaka posoda v okrajnem magazinu cenejša. Kaj naj naredimo s to posodo? — Tretji spet sprašuje, ali lahko prodaja po tej ali oni ceni, kako naj nastopa proti nakupovalcem itd.

Kaj boš naredil z vagonom krompirja, ki ga nisi naročil? Poslal ga boš nazaj! — In kaj bi naredil trgovec s posodo, ki mu jo nekdo pošlje in povrh vsega še pove, po kakšni ceni naj jo prodaja? Poslal bi jo tja, od koder je prišla! Pa če pride kdo v zadrugo in pravi, da je nakupovalec tega in tega podjetja in da bi rad kupil to in ono od zadruge? Zahtevati od njega, da se izkaže, ali je res to, kar pravi, ali ima od banke potrdilo o dobroimetju... Skratka: bodimo trgovci, ne pa bojazljivci!

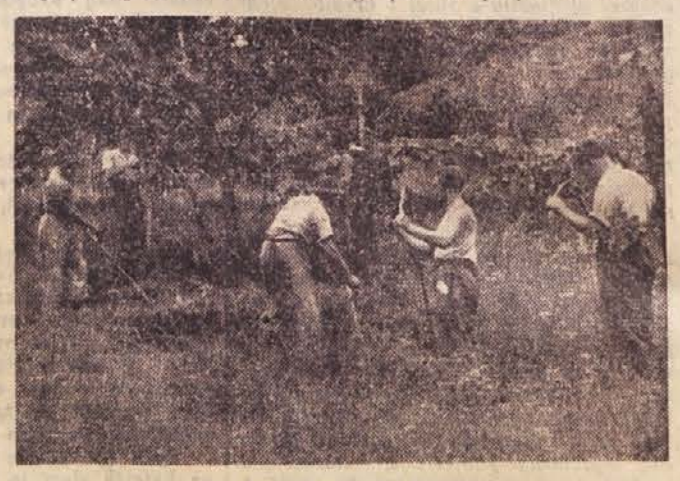

Na Goriškem že kosijo

Nekdo pripoveduje, da imajo zdaj kmetje v zadrugo že večje zaupanje. Kako jih je zadruga pridobila? Zelo preprosto: poslovodja je šel v Ljubljano in je tam nakupil tako blago, kakršnega dotlej še ni bilo v zadružni poslovalnici. Kmetje so spoznali, da novi sistem trgovine res nekaj pomeni.

Vse je odvisno od tega, kako se znajdeš, kako znaš trgovati. Prej je bilo tako: v poslovalnico so n. pr. prišle metle in zadruga jih je prodajala po 100 dinarjev. Kmetice so boljše metle pokupile, slabše pa so ostalek ot »nekurentno« blago v zadružnem skladišču. Zdaj bo poslovodja, ki se razume na trgovanje, storil drugače. Najprej bo gledal na to, da bo nabavil čimbolj kvalitetne metle. Če ne bodo vse enake, bo prodal nekatere draže, druge ceneje. Če bo delal tako, mu ne bo tretjina metel obležala v skladišču.

Zgodba o oglju in poslovodkinji

To se je zgodilo v Št. Vidu pri Vipavi, ne sicer v splošni kmetijski, ampak v potrošniški zadrugi. Zanimivo je pa zato, ker kaže, kakšne so težave s trgovskim kadrom.

Poslovodkinja zadruge je zvedela, da ima neko podjetje v Bosni naprodaj precejšnjo količino oglja. In ga je naročila, ne da bi se s kom posvetovala, kar 11 ton. Ljudje so debelo gledali, ko so prišli na postajo vagoni z ogljem. Čemu oglje iz Bosne, saj je vendar okrog in okrog polno lesa?! Razen tega se je poslovodkinja uštela še pri ceni — in oglje je obležalo, ne da bi ga hotel kdo kupiti. Upravni odbor je bil zares v škripcih. Končno je naročil poslovodkinji, naj proda oglje, po kakršni ceni more, kar pa bo razlike... bomo še videli, kdo jo bo kril.

Taka je približno slika o trgovskem kadru tudi v mnogih drugih zadrugah. Marsikje poslovodje še vedno sami gospodarijo, ker se upravni odbor ne zanima za njihovo delo. Marsikje pa se upravni odbor zanje zanima, toda kaj pomaga, če pa niso sposobni. Zato je več ko upravičeno, kar so rekli delegati na občnem zboru: Prej smo morali sprejemati v službo take ljudi, kakšne so nam dodelili od zgoraj. Zdaj si bomo sami poiskali uslužbence. Seveda — tiste ljudi, ki so že delali v zadrugah in ki so sposobni, pa so zdaj zaposleni drugje, zahtevamo nazaj!

Na občnem zboru so mnogo govorili o kadru — ne samo o trgovskem, ampak tudi o strokovnem kadru za pospeševanje kmetijske proizvodnje. Treba je izboljšati sadjarstvo, obnoviti vinograde... Za vse to je potreben strokovni kader. Med drugim so na zboru sklenili, da bodo dali del dobička trgovskega podjetja okrajne zveze za šolanje mladih ljudi, ki bi se zavezali, da bodo po končanih študijah delali v zadrugah. Seveda jim tudi nov kader ne bo dosti pomagal, če ne bodo zadruge poživile pospeševalnih odsekov, ki so bili v mnogih zadrugah doslej le na papirju.

Inštruktorji okrajne zveze so bili lani zelo prizadevni. Po njihovi zaslugi so letos zadruge v goriškem okraju med prvimi sestavile letne bilance. Vsa čast prizadevnosti inštruktorjev, toda slaba stran njihovega dela je bila v tem, da so se uslužbenci v mnogih zadrugah zanašali samo nanje, sami pa niso delali nič.

»Rastlina« je naša!

Blizu postaje v Št. Petru je veliko skladiščno poslopje, last Okrajne zveze splošnih kmetijskih zadrug. Poslopja pa ne izkoriščajo zadruge, ampak okrajno odkupno podjetje »Rastlina«. Njeno poglavitno delo je zdaj odkup češenj. V poslopju kar mrgoli »ženske delovne sile«. Dekleta prebirajo češnje in jih lepo sortirajo v zabojčke, da jih potem lahko pošljejo v zamejstvo.

»Rastlina« pa je bila še leta 1948 zadružno podjetje. Tega zadružniki niso pozabili, zato so na zboru rožljali: »Rastlina« je naša. Zdaj nič bolje ne posluje kakor prej, ko jo je upravljala zadružna zveza, in zakaj nam je ne bi okrajni odbor dal nazaj. — Pa je vstal nekdo in jim sporočil, da so se na okraju vendarle odločili, da jim »Rastlino« vrnejo. Delegati so bili zelo veseli tega sporočila — kar nekaj bolj samozavestni so postali. Še marsikaj novega so zvedeli — med drugim tudi to, da bodo lahko mnogo stvari kupili za devize. (Seveda, tisti, ki bo v zamejstvu kupoval, bo moral kupiti, kar je za zadruge koristno. Z nalivnimi peresi se zadružniki najbrž ne bodo zadovoljili!) »Led je prebit«, sem slišal govoriti nekega delegata. »Vse, kar sem danes zvedel, bom takoj povedal drugim zadružnikom«. -lš.

Goriški Slovenci se pripravljajo na nedeljske občinske in pokrajinske volitve

Gorica, 5. junija. (Tanjug.) Za bližnje volitve v občinske in pokrajinske svete v goriškem in videmskem okraju, ki bodo 10. junija, je Demokratična fronta Slovencev predložila svoje kandidatne liste v treh popolnoma slovenskih občinah — Doberdobu, Sovodnjah in Števerjanu v goriški pokrajini ter kandidate za pokrajinski svet goriške pokrajine.

Ob teh volitvah piše glasilo Demokratične fronte »Soča«, da je program Demokratične fronte delovni program in v korist vseh Slovencev v Italiji. Kandidati fronte so bili svobodno izvoljeni na množičnih sestankih v slovenskih vaseh goriške pokrajine. Časnik omenja, da je slovensko prebivalstvo razdeljeno na 14 volilnih enot, ker hočejo preprečiti, da bi dobili Slovenci večino. Opozarja tudi na spletke kominformovcev, ki bi na vse načine radi raztrgali vezi Slovencev v Italiji z njihovimi brati v domovini.

Teroristična organizacija zagrebških bogoslovcev

»Hrvatski narodni odpor« se je imenovala teroristična organizacija, ki je bila v lanskem februarju ustanovljena na bogoslovnem semenišču v Zagrebu. Ta organizacija, ki si je nadela isto ime, pod katerim je vojni zločinec Pavelić od leta 1947 skrivaj pošiljal v našo državo ustaške teroriste, je le kratko dobo delovala, ker je bilo vseh 16 njenih članov aretiranih že konec leta 1950. Zoper nje se je začela sodna obravnava v ponedeljek 4. junija v Zagrebu.

Prvi obtoženec, študent bogoslovja Stjepan Novak, je bil vodja navzlic svoji mladosti (star je šele 25 let). On je sestavil pravila organizacije, ki je bila »ustanovljena po načelu petork na čelu s centralnim odborom«. Izmislil si je besedilo prisege, šifre za posamezne člane itd. Skratka, Novak je bil »duša« organizacije, človek, v katerega sta med drugim z velikim zaupanjem gledala tudi predstojnika fakultete, obtožena dr. Salač in Franjo Talan. Ako sodimo po besedilu pisem, ki jih je ta skupina, čeprav brez uspeha, marljivo pošiljala na teren, se njeni člani ne bi ustrašili niti najokrutnejših sredstev, da bi dosegli svoj namen. »Odslej bo sleherni vaš korak spremljala napeta strojna puška in sleherno besedo bodo poslušale revolverske cevi,« je med drugim zapisano v pismu, ki je bilo poslano nekaterim ljudskim odbornikom na Hrvatskem. Vsega skupaj je Novak po svojih podrejenih poslal na teren okrog 2000 letakov in pisem. Poglavitni namen pisanja je bil, da bi se ljudstvo odvrnilo od vstopanja v zadruge, da ne bi sodelovalo pri volitvah za zvezno skupščino marca lanskega leta itd.

Svojo zločinsko dejavnost so obtoženci bolj ali manj kontinuirano izvrševali. Od osvoboditve leta 1945 je Sakač izdeloval žige, ki so jih potrebovali za letake protidržavnega značaja. Obtoženci so izvajali v semenišču sovražno propagando ter so pri tem uživali vso podporo svojih predstojnikov.

Nadaljevanje s 1. strani

sebojnega plačevanja sprva nekaterim ni bil povsem jasen in so ga napačno tolmačili. Toda kmalu so se prepričali, da je to le v korist zadrugam. Le-te so postale pravi lastnik svojih denarnih sredstev pri banki in nihče ne more brez njihove odobritve obremenjevati njihovih tekočih računov ter zalagati zadrug n. pr. z nenaročenim blagom. S tem je zaupanje v lastno moč naraslo. Še bolj pa bo to pokazal razvoj, ker bodo zdrave zadruge lahko vsak čas dobile od banke pomoč za napredek. Pri tem je važno poudariti, da bodo tako zadruge kakor tudi trgovine dobile pri banki kredit, za katerega kritje bodo lahko zastavile blago ali proizvode, ki so predmet kakega posla. Pri tem banka ne bo ugotavljala kreditne sposobnosti same zadruge, ker ji bo jamstvo za posojilo blago, pač pa se bo moral dolžnik zavezati, da bi iz izkupička za blago v prvi vrsti poravnal svoj dolg pri banki.

Že iz tega izhaja, da je naloga banke storiti vse za izboljšanje stanja v trgovini in v zadrugah, zlasti v slednjih, čeprav trenutno niso kreditno sposobne, in sicer iz vzrokov, ki bi jih bilo možno odstraniti. Seveda niso mišljene tu zadruge, ki so slabo organizirane, poslujejo stalno z izgubami in primanjkljaji, zadruge, katerih upravni in nadzorni odbor in člani se sploh ne zanimajo za delo, ki imajo neredno knjigovodstvo in neredno poslujejo z banko. Gre torej za zadruge, v katerih se nihče ne čuti odgovornega za delo ali se nihče ne trudi, da bi se stanje zboljšalo. Toda takih primerov nimamo mnogo in ni dvoma, da bi se povsod z nasveti in poukom dale odpraviti vse dosedanje nepravilnosti ali nerednosti. Naloga je torej v tem, da se tako trgovini kakor tudi zadrugam pomaga na vse načine, preprečí pa, da bi se nered in slabo poslovanje s tem nadaljevalo.

S kreditiranjem trgovinskih podjetij in zadružnih organizacij glede na njihovo kreditno sposobnost ali boniteto je vsekakor storjen važen korak v razdobju našega gospodarstva. Kaže pa tudi pot, po kateri bo šla reorganizacija našega bančnega aparata, ki jo predvideva naš novi zakon o finančnem sistemu. —j—

Ob novih gospodarskih ukrepih

V oddaji Radia Ljubljane »Odgovori na aktualne teme« je podpredsednik vlade in predsednik Gospodarskega sveta LRS tov. Sergej Kraigher imel dne 4. VI. ob 21. uri predavanje, ki ga v celoti ponatiskujemo.

Ob zadnjih gospodarskih ukrepih naše vlade, posebno pa v zvezi s članki, ki jih o novem finančnem sistemu objavlja naše časopisje, se pogosto postavlja vprašanje, ali pomenijo zadnje spremembe v gospodarstvu in napovedani novi finančni sistem novo linijo naše Partije, ali so to samo nekoliko globlje reforme v našem dosedanjem gospodarskem sistemu. Zato je potrebno, da na to vprašanje nekoliko podrobneje odgovorimo.

Če mislimo pri tem na korenite spremembe, ki jih izvajamo na podlagi doseženih rezultatov in uspehov v procesu socialistične graditve in poglabljanju socialistične demokracije v proizvodnih odnosih ter v skladu s tem v blagovno-denarnih odnosih, v zamenjavi blaga med mestom in vasjo ter v sistemu planiranja in v finančnem sistemu, potem bi lahko tu govorili o novi liniji Partije. Ta nova linija pa ne izvira od včeraj ali od začetka sproščanja trgovine itd., ampak izvira od tedaj, ko smo začeli pripravljati in ustanavljati prve delavske svete po naših tovarnah in končno od temeljnega zakona o upravljanju državnih gospodarskih podjetij in višjih gospodarskih združenj po delovnih kolektivih, ki ga je Skupščina sprejela junija 1950. leta. Jasno pa je, da ne more biti govora o novi liniji, kot zlonamerno tolmačijo nekateri radio komentatorji na Zapadu in kominformovske radio postaje, tu in tam pa tudi kak zaprašen »visoki politik« pri nas, v smislu, da je to odstopanje od izgradnje socializma, povratek na kapitalistične metode gospodarstva, ki nas bodo neizbežno pripeljale nazaj v kapitalizem. Ne more biti govora o novi liniji tudi v tem smislu, da se sedaj borimo proti birokratizmu in birokratičnemu centralizmu in njegovim posledicam v gospodarstvu, predvsem kar se tiče obveznih odkupov, enotnih cen itd. in da smo doslej v gospodarstvu grešili, sedaj pa stopamo šele na pravo pot. To govore tudi nekateri dobronamerni tovariši, ki pozabljajo na globoke revolucionarne spremembe, ki smo jih izvršili v družbenem življenju v preteklih letih s svojim lastnim delom.

V resnici vršimo danes revolucionaren prehod iz prve, najnižje oblike socialističnih proizvodnih in družbenih odnosov, ki je bila izražena v upravljanju ljudske imovine in gospodarstva s strani socialistične države, v drugo obliko družbenih in proizvodnih odnosov, za katero je značilno, da splošno ljudsko imovino prevzemajo v upravljanje neposredni proizvajalci sami. Gre torej za prehod iz prve faze naše socialistične graditve, ko je proletariat, organiziran kot država, prevzel osnovna proizvajalna sredstva v svoje roke, jih nacionaliziral in upravljal posredno preko svoje države, v nadaljnjo stopnjo v naši socialistični graditvi, ko predaja proletariat, organiziran kot država, to upravljanje v roke neposrednim proizvajalcem samim, torej v neposredno upravljanje delovnim kolektivom, zadružnikom in slično. Gre torej za resnično revolucionaren proces, ko se menja način upravljanja nad lastnino. Najvidnejši in za nadaljnji razvoj družbe najbolj odločilen izraz tega procesa so delavski sveti in njihovi upravni odbori, ki so že prevzeli upravljanje podjetij in celotnih gospodarskih panog v svoje roke. Prva, v družbeno razvojnem pogledu najodločilnejša praktična posledica izročanja tovarn in celotnih panog v upravljanje delovnim kolektivom, pa je pravica, da sami neposredno razpolagajo z vsem presežnim delom in dobičkom po odbitju deleža, ki ga morajo prispevati v državni proračun za kritje splošno družbenih potreb (po sedanjih cenah maksimum 30%). To pravico bo uzakonil novi zakon o splošnem družbenem planu in to prvič v zgodovini delavskega razreda. Vsi zadnji gospodarski ukrepi (sproščanje trgovine z industrijskim blagom, sproščanje trgovine s skoro vsemi kmetijskimi proizvodi, precejšnja sprostitev v devizni politiki s participacijo proizvajalcev na ustvarjenih devizah, sistematična borba za obvladanje denarnega obtoka, dalje, reorganizacija državne uprave) so v svojem bistvu priprava za prehod na nov finančni sistem oziroma na nov sistem planiranja. Nov sistem planiranja pa z vso družbeno razvojno nujnostjo zahtevajo novi socialistični proizvodni odnosi, ki jih predstavljajo delavski sveti in pravica samostojnega razpolaganja z veliko večino presežnega dela. Poudaril sem z družbeno razvojno nujnostjo, ker naše proizvajalne sile še niso toliko razvite, da bi dopuščale neposredno razdeljevanje blaga med posameznimi delovnimi kolektivi, ki upravljajo podjetja, posestva, zadruge itd. Poslovni stik med delovnimi kolektivi se zaenkrat lahko uresničuje na podlagi in v okviru planov, vendar samo preko delovanja zakona vrednosti, preko blagovno denarnih odnosov, torej v okviru sicer socialistične, toda vendar blagovne proizvodnje. Kljub ogromnemu razmahu naše industrije je naša gospodarsko tehnična zaostalost še vedno tako velika, da se lahko naši delovni kolektivi uveljavijo kot gospodarji nad svojim delom in sprostijo svojo iniciativo za še hitrejši dvig proizvodnje edino, če se poslužujemo teh ostankov kapitalistične ekonomike. Vendar se jih poslužujemo na podlagi splošne ljudske lastnine nad proizvajalnimi sredstvi, na osnovi planskega gospodarstva, na podlagi delovanja delavskih svetov in obstoja ljudske oblasti, torej na popolnoma revolucionarno spremenjenih osnovah, ki odrejajo starim oblikam novo socialistično vsebino. Čim bolj bo napredovala naša industrializacija, čim bolj bomo razvijali naše proizvajalne sile in se dvigali iz zaostalosti, tem bolj bomo izpodkopavali zadnje korenine izkoriščanja človeka po človeku, tem hitreje bomo odstranjevali iz naše družbene ekonomike vse ostanke preteklosti, pri tem tudi blagovno proizvodnjo in delovanje zakona vrednosti ter samo državo in tem bolj se bomo bližali našemu končnemu cilju: zgraditvi komunistične družbe.

Nemogoče je torej pravilno ocenjevati družbeni pomen in karakter gospodarskih ukrepov vlade ločeno od delavskih svetov in celotnega procesa spreminjanja proizvodnih odnosov v našem družbenem življenju. Že samo obravnavanje posameznih ukrepov brez upoštevanja njihove vloge v celotnem kompleksu družbene preobrazbe je napačno, zavaja v zmedo in k napačnim zaključkom.

Tako se postavlja na primer vprašanje, ali ne bi lahko začeli uveljavljati neposrednega upravljanja gospodarstva s strani neposrednih proizvajalcev ali vsaj s svobodnega delovanja zakona vrednosti takoj po osvoboditvi, to se pravi po zaključeni ljudski revoluciji, ko je delovno ljudstvo izgnalo izkoriščevalce in prevzelo oblast v svoje roke. Na to vprašanje je mogoč samo ta odgovor: Ne, tedaj tega nismo mogli. Nismo mogli zato, ker smo morali po osvoboditvi skoncentrirati vse sile najprej za obnovo, nato pa proti naši ekonomski in tehnični zaostalosti. Kajti iz naše zaostalosti je izvirala nevarnost za našo politično in ekonomsko neodvisnost, za možnost svobodne graditve socializma in dviganje blagostanja naših delovnih ljudi. Obenem smo morali skoncentrirati vse sile proti kapitalističnim tendencam, ki so se porajale iz drobnoblagovne proizvodnje, posebno stotisočev zasebnih kmetijskih gospodarstev. Zato je bilo potrebno izvesti najprej nacionalizacijo vse industrije in tudi trgovine, zato je bilo potrebno podrobno planiranje proizvodnje in distribucije in odgovarjajoč finančni sistem, zato smo morali začeti z obveznimi odkupi, politiko enotnih cen in tako onemogočati špekulacije na vasi, da bi krepila svoje položaje. Borba proti zaostalosti je končno zahtevala, da smo v naših planih omejevali zakon vrednosti tudi zato, da ne bi različne posledice vojnega razdejanja in velike neenakomernosti v razvojni stopnji posameznih republik zaradi zakonitosti, ki izvirajo iz zakona vrednosti, onemogočale razvoja zaostalih republik in s tem izkoriščanje njihovih prirodnih bogastev ter tako zavirale hitrejši tempo razvoja Jugoslavije kot celote in vsake njene republike.

Rezultati niso izostali. Iz naših mest in industrijskih centrov, pa tudi podeželskih trgov in mest je izginila skoro v celoti eksploatacija človeka po človeku. Za nad trikrat smo dvignili nivo industrijske proizvodnje. Močno smo okrepili našo energetsko bazo, razširili smo omrežja železnic in cest ter s tem bistveno spremenili pogoje transporta. Zagotovili smo s sistemom obveznih odkupov

PRED SPREJEMNIMI IZPITI
na višjih gimnazijah in srednjih strokovnih šolah

9 junija se bodo pričeli na 31 višjih gimnazijah v LRS sprejemni izpiti za tiste dijake, ki bodo dokončali v letošnjem šolskem letu tretji razred nižje gimnazije, pa bi radi nadaljevali študije na višji gimnaziji. Ob istem času se bodo začeli tudi sprejemni izpiti za sprejem v srednje strokovne šole.

Ker so sprejemni izpiti za višje gimnazije in srednje strokovne šole v naši republiki novost, je razumljivo, da so sprožili precej misli in pomislekov. O novih sprejemnih predpisih razmišljajo veliko tudi učitelji in profesorji, saj jim je z ukinitvijo male mature odvzeta možnost, da bi preizkusili končno znanje zaupane mladine. Ta presoja je odslej prepuščena le profesorjem na višjih gimnazijah in številnih srednjih strokovnih šolah. Da bi temu ne bilo le preveč tako, so se v mnogih okrajih te dneve sestali na posebnih strokovnih aktivih učitelji in profesorji z nižjih gimnazij s profesorji višjih gimnazij ter se z njimi pogovorili o osebnih vtisih in dognanjih o posameznih kandidatih ter tudi proučili razne možnosti in prijeme za bližnje sprejemne izpite.

Med prvimi takimi strokovnimi sestanki se se vršili posveti profesorjev in učiteljev z desetih gimnazij iz ljubljanske okolice s profesorji ljubljanskih višjih gimnazij. Posveti so se vršili ločeno po strokovnih skupinah, in sicer posebej za slaviste, posebej za matematike, zgodovinarje in še za ostale predmete (botanika, kemija itd.). Podobni sestanki učiteljev in profesorjev nižjih in višjih gimnazij so se vršili na pobudo okrajnih svetov za prosveto in kulturo tudi po drugih okrajih. Vsepovsod so se pokazali ti strokovni posveti za potrebne. Na njih so bila sprejeta okvirna pravila za junijske sprejemne izpite. Morda nekaj podrobnejših obvestil!

V juniju se bodo vršili sprejemni izpiti za vse redne prijavljence, ki naj oddado svoje prošnje ravnateljstvom tistih šol, na katerih žele v prihodnjem šolskem letu študirati. Prošnje naj vlagajo do 7. junija.

Sprejemni izpiti se bodo vršili pred izpitnimi odbori. Predsedoval jim bo ravnatelj višje gimnazije, oziroma njegov namestnik. Vsi člani izpitnega odbora so obenem izpraševalci izpitnih predmetov za slovenski jezik, matematiko in zgodovino.

Pismeni sprejemni izpiti se bodo pričeli v soboto, 9. junija. Dijaki bodo imeli na razpolago za slovensko nalogo polni dve uri. Predmetni učitelj bo predložil pred začetkom izpita sprejemni komisiji tri teme, od teh bo izbral izpitni odbor eno, ki bo obvezna za vse prijavljene dijake.

Na podoben način bodo izbrali tudi naloge iz matematike. Dijaki bodo pisali 4 matematične naloge, in sicer dve aritmetični in dve geometrijski.

Na klasičnih gimnazijah bodo pisali dijaki tudi latinske naloge, in sicer prevode desetih stavkov iz slovenščine v latinščino in pet stavkov iz latinščine v slovenščino. Pismene naloge iz vseh navedenih predmetov naj dokažejo samostojnost pripravnikov. Dijak, ki bo prejel iz dveh predmetov pri pismenih nalogah negativno oceno, ne bo mogel k pismenim izpitom.

Ustni izpiti bodo za vsak predmet posebej.

Za dijake, ki se bodo prijavili k izpitom za višjo gimnazijo ali srednje strokovne šole, se je zaključilo šolanje v 3. gimnazijskem razredu z zadnjim majem. Nato pa vso snov, kot pripravo za izpite, ponavljajo v posebnih seminarjih, kjer si bodo v nižji gimnaziji pridobljeno učno snov utrdili in si tako pregnali strah pred novo uvedenimi sprejemnimi izpiti.

Priliv dijakov iz nižjih gimnazij, zlasti s podeželja, bo letos v višje gimnazije manjši, kakor je bil v prejšnjih letih. Kakor je ugotovil nedavni strokovni sestanek profesorjev z desetih nižjih gimnazij ljubljanske okolice, se bo prijavilo iz vsega okraja za višjo gimnazijo le okrog 40 dijakov, kar je spričo številnejših prijav v preteklih letih značilno. Domači profesorski zbori so z dijaki in starši že na domačih roditeljskih sestankih in razrednih konferencah govorili o sposobnosti dijakov za prestop v višjo gimnazijo, oziroma v posamezne strokovne šole. Iz tega mladega kadra, ki se je odločil za nadaljevanje študij na višjih gimnazijah, oziroma na strokovnih šolah, pa bodo sprejemne komisije skušale objektivno izbrati tiste dijake, ki bodo šolanje zares lahko nadaljevali.

J. Ž.

Nove plače učencev v trgovini

Predsednik Gospodarskega sveta vlade FLRJ je izdal odlok o plačah učencev v trgovini, ki so po 24 mesecih učenja do 36 mesecev razporejeni v 4. plačilni razred. Na temelju tega odloka znaša mesečna plača tega plačilnega razreda 1850 din, učencev, zaposlenih v trgovini barv, kemikalij in železa 2120, učencev, zaposlenih v trgovini sadja in sočivja pa 2030 din. Plače se bodo izplačevale po tem odloku od 1. aprila 1951.

Beograjski študentje pridejo na počitnice v Bohinj

Združeni odbor za počitnice na beograjskih visokih šolah je sprejel predlog Putnika, da bo le-ta letos organiziral počitnice študentov. Beograjski študentje pojdejo na počitnice v štirih izmenah. Prva odpotuje iz Beograda 1. julija. Študentom med počitnicami ne bo treba oddati živilskih in CARE nakaznic. Nekaj beograjskih študentov pride letos na počitnice v Bohinj.

O veliki nevihti in poplavi v Podčetrtku

Poljčane, 5. junija.

V noči od 1. na 2. junij se je na višini okoli Velike Rodnice nad Podčetrtkom utrgal oblak. Pri tem je začelo liti kot iz škafa, vsi potoki in kanali so bili v kratkem polni vode, ki je z vso močjo drvela iz hribov v dolino. Na nekem mestu je odnesla okoli 30 arov vinograda, v samem Podčetrtku pa je plaz zasul strugo potoka in odvodnega kanala, voda se je razlila po cesti, razdrla nasip in odnesla leseni hlev s perutnino in svinjami. Vdrla je v ob potoku ležeče stanovanjske hiše in gospodarsko poslopje, precej škode pa pri tem napravila pri krajevnem skladišču, kjer je bilo vskladiščeno žito, sladkor in umetna gnojila. Najbolj prizadete so vasi Virovci, Marča vas, Sv. Urban, Podčetrtek, Lopate, Virštanj, Sela Verače in Golobinjek. Voda je pri tem nosila s seboj kamenje, pesek, les itd. ter popolnoma uničila travo na 5 ha travnikov in posevke na 4 ha, večje površine pa so delno poškodovane. Za promet je onesposobljeno nad 10 km ceste. L. V.

24 PANJEV ČEBEL JI JE ZGORELO ZARADI NEPREVIDNOSTI

Novo mesto, 5. junija.

29. maja se je posestnici Ani Bregar iz Goriške vasi pri Škocjanu okoli 18. ure nenadoma vžgal lep čebelnjak in se v kratkem času izpremenil v kup pepela navzlic prizadevnosti domačinov in gasilske čete iz Škocjana. Bregarjeva je okoli pete ure popoldne ob rojenju čebel kadila s cunjami okoli čebelnjaka, nato pa še tleče ogorke cunj in čebele zaprla v čebelnjak in odšla po opravkih. Ko je izbruhnil požar, je bilo žalostno gledati sikajoče plamene, ki so uničili 24 panjev čebel, vso zalogo spomladanskega medu in čebelnjak. Bregarjeva ima okoli 400.000 dinarjev škode; čebelnjaka pa ni imela zavarovanega pri DOZ.u. Malenkostna neprevidnost ji je povzročila občutno škodo in izgubo dragocenih čebelic.

—k.

ČAS KOŠNJE JE TU, VREME PA KAR NAPREJ NAGAJA

Ljubljana, 5. junija.

Toliko mrve kakor letos, pri nas že več let ni bilo. Kar lepo je pogledati travnike. Trava je gosta in visoka, da bodo redi za kosci izdatne. Kjer je zemlja dobra, je trava nekoliko polegla in bo košnja zamudna. Celo po hribih, kjer si hodil lani po senožetih brez strahu, da bi pohodil travo, bodo letos kmetje z mrvo zadovoljni. Živinske krme letos ne bo primanjkovalo kakor lani, in tudi draga ne bo tako.

Vse bi bilo v redu, ko bi le vreme ne bilo tako muhasto. V nižinah je trava dozorela in treba bo misliti na košnjo. Po hribih bodo začeli kositi šele konec junija. Tu pa tam v dolinah že vidiš pokošene travnike, zlasti pa kmetje že kose deteljo, ki je letos tudi izredno bujna. Toda sušiti je ne morejo, razen v kozolcih. Ne mine skoraj dan, da ne bi deževalo. Najhujše preglavice povzroča letos vreme vrtičkarjem in lastnikom krav ali koz v ljubljanskih predmestjih, ker nimajo kozolcev, da bi sušili mrvo v njih. Mnogi so travo pokosili, posušiti pa je ne morejo. Zadostuje pa, da leži pokošena trava dva dni na dežju, že postane rjava in živina takšne mrve noče jesti. Kmetje pravijo, da za vse nikoli ni prav. Lani, ko niso imeli skoraj kaj sušiti, je bilo vreme kot nalašč za sušenje mrve, letos, ko je pogled na travnike in senožeti tako razveseljiv, bodo pa morali sušiti deteljo in mrvo po kozolcih.

Kulturno življenje madžarske narodne manjšine v Prekmurju

Dolnja Lendava, 5. junija.

V zadnjih petih mesecih je organiziralo osem madžarskih manjšinskih društev v Prekmurju okrog 15 kulturnih prireditev, razen tega pa je sodelovalo na mnogih proslavah in akademijah. V vseh madžarske manjšine, kjer nimajo kulturnih društev, imajo malone vsako nedeljo prireditve posebne sekcije. Pred praznovanjem 10-letnice OF so zelo pogosto organizirali tudi medsebojna tekmovanja slovenskih in madžarskih manjšinskih društev. Pripadniki madžarske narodne manjšine imajo letos v prekmurskih vaseh na razpolago 17 madžarskih knjižnic, v katerih lahko prebirajo knjige, revije in časnike v materinem jeziku. Po prekmurskih vaseh ljudje zlasti radi prebirajo dnevnik »Magyar Szo«, književno revijo »Hid« in druge publikacije pripadnikov madžarske narodne manjšine, izhajajoče v Vojvodini. Okrajni ljudski odbor v Dolnji Lendavi je dobil nedavno še 1900 knjig v madžarskem jeziku, s katerimi bo popolnil vaške knjižnice in ustanovil nove. V Prekmurju so zdaj tri madžarske manjšinske osnovne šole, štiri osemletke, ena nižja gimnazija ter mnogo razredov osnovnih šol in gimnazij. Samo v dolnjelendavskem okraju imajo v osnovnih šolah 20 madžarskih razredov in pet razredov nižjih gimnazij. Razen tega so v več vaseh pripadniki madžarske manjšine obiskovali tečaje za splošno izobrazbo.

Uredba o nagrajevanju delavcev zaposlenih pri mlačvi

Predsednik Sveta za blagovni promet pri vladi FLRJ je izdal v sporazumu s predsednikom Sveta za kmetijstvo in gozdarsstvo pri vladi FLRJ novo uredbo o nagradah delavcem, zaposlenim pri mlačvi, in o zaslužku lastnikov mlatilnic. Uredba omogoča pri mlačvi zaposlenim delavcem, da zaslužijo okrog 65 odstotkov več žita, kakor s o ga mogli zaslužiti lani. Tudi zaslužek lastnikov mlatilnic bo letos večji. Lani so mogli obdržati od pobrane merice največ 200 kg žita in ga plačati po odkupnih cenah, drugo pa so morali prodati trgovinskemu omrežju tudi po odkupnih cenah. Letos pa bodo imeli razen denarja za prodani del merice (po odkupnih cenah) še pravico obdržati v naturi 2.5 odstotka celotnih količin merice. Delavci, ki delajo pri mlatilnicah, dobe nagrado za vsakih 10.000 omlačenega žita, in sicer delno v gotovini, delno pa v naturi. Razen tega imajo pravico do brezplačne hrane, ki jim jo mora priskrbeti gospodar, šigar žito mlatijo. Nova uredba se nanaša tudi na kmetijske zadruge in državna kmetijska posestva, če imajo mlatilnice in delovno silo in če mlatijo tuje žito.

V TRBOVLJAH MODERNIZIRAJO CESTO

Pred dnevi so začeli modernizirati cesto skozi Trbovlje. Stalnih delavcev na cesti bo 60—70, pomagali pa bodo prostovoljci, ki pa jih ne bo malo. Za začetna dela in za ureditev barak na Doberni že imajo denar. Imajo ga tudi za prestavitev barak na Njivi, ki jih bodo morali zaradi ceste umakniti. Cesta bo široka 10 metrov in na vsaki strani bo cestišče; gradili pa jo bodo v presledkih. Ureditev ceste je za Trbovlje velikega pomena, saj bodo vzporedno s tem uredili tudi kanalizacijo in vodovod.

Š. Š.

Kdo v kozji rog ugnal bo koga?

Novinarji: igralci = žoga,
kdo v kozji rog ugnal bo koga?
To za nedeljo je uganka
v enačbi čudni tej neznanka.

Moči približno so enake,
da hud bo boj za korenjake,
ki brez kompasa in busole
zabiti znali bodo gole.

Če ta, če oni brcnil v nogo
soseda bo in zgrešil žogo,
če padel bo, se onesvestil —
da le sovraga bo naklestil.

Vedo že sami naši bralci,
da niso si v laseh igralci
z novinarji in ne narobe,
če slednji vežejo otrobe.

V nedeljo pa bo boj med njimi
ko med volkovi v hudi zimi,
pomerili se bodo v žogi
in konec njihovi bo slogi.

Vsi smo radovedni, kdo bo koga
pognal iz viteškega kroga;
trpela ta bo, ona noga,
najmanj bo brc prenesla žoga.

Vstopnice za nedeljsko prireditev na Stadionu se dobe v predprodaji pri gledaliških blagajnah, pri »Slovenskem poročevalcu« v Knaflijevi ul. 5, pri »Ljudski pravici« v Kopitarjevi ulici 2 in pri Radiu Slovenija v Tavčarjevi ulici. Cena vstopnici 40 din.

VREDEN JE POHVALE

V III. rajonu mesta Idrije je tovariš Leopold Jurman, upokojenec, ki je bil aktivist med narodnoosvobodilno vojno zbral 2110 kg bodeče žice. Očistil je košenino in gozd, ki jo je italijanski okupator popolnoma omrežil z žico. Tovariš Jurman je vreden pohvale in je lahko za zgled mladini, gospodinjam in drugim, saj so potrebne industriji prav surovine, ki leže po hišah neuporabne.

Pravilno so razumeli v III. rajonu tudi pomen zbiranja prispevkov za kulturni dom v Trstu, saj so zbrali že 2350 din.

V.

ZVESTE V SLUŽBI MATERINSTVA

Z redne letne skupščine Babiške strokovne zveze

Dobre zdravstvene službe ni brez zdravstvene zaščite matere in otroka, v tej pa je delo babic na izpostavljenem in uglednem mestu. Babiška služba je v zdravstveni zaščiti matere in otroka posebej učinkovita, če je na primerni strokovni višini in če pri večini babic prevladuje volja, da bi svojo strokovno usposobljenost stalno dvigale. Tudi redne letne skupščine babiškega društva — letošnja se je vršila včeraj v prostorih Sveta za ljudsko zdravstvo v Ljubljani — imajo predvsem ta namen. Na skupščini so izstopala predvsem vprašanja iz dnevne babiške službe: kdaj bodo imele babice prevozna sredstva, kdaj babiško opremo, ki bo ustrezala sodobni babiški službi, med drugim bodi povedano, da v trboveljskem okraju od desetih babic nima niti ena sama predpisane babiške torbe, kdaj boro urejene pokojnine za starejše babice.

Razveseljivo je in tudi skrajni čas že, da so merodajni zdravstveni organi uvideli, da so materialni pogoji v resnici temelj, na katerem stoji strokovno delo in da že pripravljajo temeljito izboljšavo. Komite za ljudsko zdravstvo vlade FLRJ n. pr. je pred kratkim pretresal osnutek novega pravilnika za ureditev prejemkov starejših babic, po katerem se predvideva, da se bo tudi služba nekdanje občinske babice in sploh redno izvrševanje babiškega poklica v stari Jugoslaviji štelo v službena leta in torej v dobo, po kateri se bo odmerila pokojnina.

Marsikaj je bodisi že ali bo v bližnji prihodnosti storjenega tudi za lažje opravljanje babiške službe. Do konca leta bodo že vse babice oskrbljene s prepotrebnimi babiškimi torbami, velika večina do dobila dežne plašče, saj bo Svet za ljudsko zdravstvo LRS poslal na okraje izključno za terensko zdravstveno zaščito matere in otroka več nepremočljivega platna kot so ga sami želeli dobiti. V plan potreb pa je uvrstil tudi precejšnje število koles. — Babice, ki opravljajo službo v najbolj zaostalih predelih: Haloze in nekateri predeli Primorske, bodo dobile v svoj inventar tudi nekaj posteljnega perila. Če bodo razen tega znali tudi okraji sami, predvsem sveti za socialno skrbstvo, gledati na različne življenjske težave življenjsko in po človeško, potem v najkrajšem času ne bo več potrebno, da bi katera koli mati rodila v prilikah, ki so za porod povsem neprimerne. Nekaj takih primerov smo namreč na omenjeni skupščini lahko slišali.

Skupščini sta prisostvovala tudi docent dr. Vito Lavrič in primarij dr. Ivan Pavšič. Dr. Lavrič, ki je uvoma naglasil mrtvilo, ki je preteklo leto vladalo v Babiški strokovni zvezi, je govoril predvsem o potrebi po nadaljnjem izobraževanju babic in odgovoril tudi na nekaj strokovnih vprašanj. Govoril je tudi kot predstojnik babiške šole, ki bo prihodnje leto praznovala že 200-letnico obstoja. Če se je šola še pred kratkim stiskala v neprimernih kletnih prostorih porodnišnice, se danes lahko postavlja z novim internatom in na sploh z dosti boljšimi prilikami kot nekdaj. Žal pa mora le počasi izpolnjevati velike vrzeli, šele komaj po petih letih se lahko nadejamo, da bomo dobili tisto število babic, kot bi jih potrebovali že danes.

Dr. Lavrič je mimogrede navedel, da smo dosegli v stremljenju za dosego specialistične porodne pomoči že lepe uspehe. Lani je že 42 odstotkov porodnic rodilo v porodnišnicah; selo se je znižala tudi smrtnost porodnic, ki rode v zavodih. Babice je tudi obvestil, da se pripravlja nov babiški list za vso državo. Vprašanje je, če bo mogel zaradi zelo različnih razmer, ki vladajo po posameznih republikah, uspešno opravljati svoje delo.

Primarij dr. Ivan Pavšič se je zavzemal predvsem za hitrejšo rast posvetovalnic za noseče žene. Te namreč rasto počasi. Od l. 1948, ko smo jih imeli 14, smo vse do danes, torej do 1. 1951, dosegli šele število 25! Res je, da marsikatera od obstoječih posvetovalnic še ni registrirana, res pa je tudi, da jih je tudi s temi »nevštetimi« premalo in da je prav zdravniška služba pri materah pred porodom pri nas hudo pomanjkljiva. Ne dela časti naši zdravstveni službi ugotovitev, da je bila lani od visokega števila porodnic ki so rodile po zavodih, pred porodom pregledanih le 7 odstotkov! Kako majhen je moral biti ta odstotek šele pri onih, ki so rodile doma. Pri nas je vsekakor še premalo utrjena resnica, da je otroka treba začeti zdraviti že pri materi. To kažejo tudi mnoge posvetovalnice, ki sicer že delujejo, toda nikakor ne zadosti. Tako posvetovalnica v Strnišču, naselju, ki ga bo v kratkem treba vpisati na zemljevid kot mesto, dela le enkrat na mesec in to eno samo uro.

Skupščina je izvolila tudi nov upravni in nadzorni odbor. Ostro je nastopila proti mazaštvu, ki ga je v tem poklicu še nekaj (3.7 odstotka vseh porodov v Sloveniji letno opravijo mazačke, in nasvetovala, da ne sme noben matični urad vpisati rojstva, če ni potrdila zanja napisala priznana, od države nastavljena babica. Izglasovala je tudi predlog, da babice ustanove Slovensko babiško društvo. Društvo bo imelo po Sloveniji organiziranih več pododborov, da bo njegovo delo uspešnejše.

To bi bila zadruga, da malo takih

Kmečka delovna zadruga v Žerovnici ni velika, pa vendar sodi med najboljše v Postojnskem okraju. Čeprav ji primanjkuje delovne sile, so njena polja lepo obdelana — mnogo bolje kot prej, ko so bila še v zasebnih rokah. Privatni kmetje gledajo zdaj zadrugo z drugačnimi očmi kakor takrat, ko je bila ustanovljena. Ne morejo si kaj, da ne bi rekli: »Pridni zadružniki«.

Najboljše spričevalo za zadrugo pa je, da je med prvimi razumela, kaj zahteva od nje novi sistem blagovne menjave. Doslej je poslala na trg že za 580.000 din pridelkov in dobila zanje tudi 88.000 bonov.

Zadruga pa se je lotila še drugega vprašanja: po vsi sili hoče priti do svojega traktorja in tovornega avtomobila. To ji tudi ne bo težko, saj ima zdaj, v novem sistemu zunanje trgovine, precej možnosti za izvoz. V ta namen ima narezanega že nekaj lesa, ki ga bo izvozila in dobila zanj devize.

Zadruga se gospodarsko krepi. Njeno dobro gospodarstvo bo pripomoglo, da bodo zadružniki mnogo na boljšem kakor privatni kmetje, ali drugače povedano, da se bo njihov življenjski standard dvignil. To je tudi najboljše jamstvo, da se bo začela izpolnjevati največja želja zadružnikov: da se jim pridružijo še drugi privatni kmetje v vasi. Kako lepo bi bilo, če bi bila vsa vas v zadrugi! To bi bila zadruga, da malo takih — saj ji omogoča to že lega vasi in njenih polj! In seveda — prebivalci vasi bi kot zadružniki lahko živeli bolje kakor kdajkoli prej. Zdaj je izven zadruge še nad dve tretjini vasi.

ZADRUŽNIKI GORIŠKEGA OKRAJA ZA KULTURNI DOM V TRSTU

Na občnem zboru zveze splošnih kmetijskih zadrug goriškega okraja, ki je bil v soboto v Št. Petru pri Gorici, so delegati sklenili, da zveza odvede od dobička svojega trgovskega podjetja 100.000 dinarjev za kulturni dom v Trstu.

Več pomoči pionirski organizaciji

V gornjeradgonskem okraju je šestnajst pionirskih odredov, v katere je vključena večina osnovnošolske in gimnazijske mladine. Nekateri odredi razvijajo svoje delo v več interesnih krožkih. Pionirji radgonske gimnazije imajo kar deset različnih krožkov v Spodnji Ščavnici sedem, v Stogovcih šest. Krožki so po večini fizkulturni, kulturnoumetniški, prirodopisni, vrtnarski itd. Pomanjkljiva je pomoč in sodelovanje množičnih organizacij, ki naj bi našim pionirjem dajale spodbude za delo. Pionirski sveti so premalo aktivni in njih sestava nepravilna, saj večina ljudi nima pravega interesa in pogojev za vzgojo mladine, zato sveti pionirske organizacije ne morejo dajati osnovne linije za njihovo delo. V Slatini Radencih, kjer je mnogo pogojev za delo odreda, imajo 11-članski pionirski svet, ki se pa le redko sestaja in imajo tam le tri interesne krožke. Težišče vsega dela pri pionirski organizaciji je še vedno na učiteljstvu. Kljub različnim težavam dosegajo nekateri pionirski odredi vidne uspehe. Na praznik 10. obletnice OF so pionirji na proslavah, kjer imajo pionirske organizacije, skoraj v celoti izvajali točke sporeda in to bodisi kot recitatorji, deklamatorji, pevci ali dramski igralci. Tako so na pr. pionirji na Velki na proslavi nudili osem točk, v Stogovcih sedem. Podobno je bilo v drugih krajih. Pionirji na Velki se tudi aktivno pripravljajo na čim dostojnejšo izvedbo proslav v Tednu matere in otroka ter pripravljajo igračke za cicibane.

V začetku julija bo okrajni pionirski svet organiziral 21-dnevno taborjenje pionirjev na Stari gori, ki se ga bo udeležilo 30 pionirjev. Vso pomoč za to taborjenje nudi tudi svet za kulturo in prosveto pri OLO Gornja Radgona.

Pionirska organizacija izbira tudi bolehne pionirje za kolonijo, ki bo v Framu v začetku julija, kamor bo šlo iz radgonskega okraja 40 pionirjev.

Med najvažnejšimi bodočimi nalogami si pionirska organizacija prizadeva, da dobe vsi pionirski odredi po eno sobo s primernim igriščem in manjšimi fizkulturnimi rekviziti, da se bo vodstveni kader črpal predvsem iz vrst članov množičnih organizacij, ki so strokovno toliko sposobni, da lahko vodijo interesne krožke ali pa delajo vsaj kot člani svetov kot ljubitelji in poznavalci mladine. Pionirske odrede bo potrebno razširiti v kraje, kjer teh še ni, in sicer prvenstveno v te, kjer obstajajo KDZ kot so n. pr. Lutverci, Podgorje, Žepovci itd.

Posebno skrb pa bo treba posvetiti nadaljnji razširitvi pionirskih knjižnic, od katerih so že sedaj najbolj bogate v Gor. Radgoni in Apačah.

Za dosego svojega smotra pionirski organizaciji je potrebno zainteresirati množične organizacije, saj se morajo te zavedati, da je dobra mladina najboljša bodočnost naroda.

—jh.

kmetijskih proizvodov enakomerno preskrbo nekmečkega prebivalstva, tako da smo na primer samo v Sloveniji v petih letih menjali socialno strukturo prebivalstva za 15% v korist nekmečkega prebivalstva, dočim smo jo od leta 1900 do 1939, torej v 40 letih spremenili samo za 10%. Z omejevanjem delovanja zakona vrednosti smo ne samo preprečili, da bi se na podlagi drobno blagovne proizvodnje v kmetijstvu razvijali in utrjevali kapitalistični izkoriščevalski elementi na vasi, ampak smo bistveno oslabili njihovo ekonomsko moč, z naglim procesom industrializacije močno izpodkopali možnosti eksploatacije delovnega človeka na vasi in dalje dosegli, da smo v kmetijsko najvažnejših pokrajinah kot so Vojvodina in Slavonija, pa tudi Makedonija, prodrli s socialističnim zadružništvom tako, da predstavlja v teh pokrajinah preko 60%, v vsej državi pa celotni socialistični sektor kmetijstva 24%.

Šele ti rezultati v razvoju proizvajalnih sil in v spremembi družbenih odnosov, ki izpričujejo vso življenjsko nujnost in upravičenost dosedanjega sistema, tako zvanega administrativnega socializma, so ustvarili potrebo in nujnost, da se preda upravljanje splošne ljudske imovine delavskim svetom, da se s planiranjem in v okviru planov utira pot svobodnemu delovanju ekonomskih zakonov tam, kjer delujejo v praveu socialistične graditve. Sistem podrobnega planiranja proizvodnje in distribucije ter na tem zgrajen finančni sistem je prihajal v konflikt z rezultati našega lastnega dela v izvrševanju petletnega plana. Stari sistem se je preživel, ko je dal od sebe vse, kar smo od njega zahtevali in kar je bila njegova naloga. Prav zato smo že v 1950. letu začeli ukrepati za prehod na nov gospodarski sistem kot ga zahteva sprostitev iniciative naših delovnih kolektivov za nadaljnji razvoj proizvodnje, pa tudi drobno blagovnih proizvajalcev v kmetijstvu za dvig kmetijske proizvodnje ter s tem za odpravo zaostajanja kmetijstva za naglim tempom naše industrializacije.

Če gledamo s stališča družbenega razvoja, potem pomeni proces, v katerem se sedaj nahajamo, uresničevanje klasične postavke zgodovinskega materializma, da pridejo proizvajalne sile kot najbolj revolucionaren element družbenega življenja sčasoma v konflikt s proizvodnimi odnosi, da izsilijo prej ali slej odgovarjajoče nove proizvodne odnose, kar se odraža končno tudi v odgovarjajočih spremembah v politični organizaciji, organizaciji državne uprave in v celotni zakonodaji. Posebno pomembno v tem procesu je dejstvo, da naše delovno ljudstvo pod vodstvom Partije prvič v zgodovini človeštva zavestno vrši revolucionarno preobrazbo iz nižjih v višje proizvodne odnose brez pretresujočih antagonističnih družbenih konfliktov. V Sovjetski zvezi, kjer je delovno ljudstvo po Oktobrski revoluciji prvič prišlo na oblast, se ta proces ni izvršil, ker je vladajoča birokracija ogoljufala delovno ljudstvo za oblast in proizvajalna sredstva, politična zavest delovnih množic pa je bila preslaba, da bi to preprečila in onemogočila v družbenem življenju utrditev v bistvu državnokapitalističnih proizvodnih odnosov.

Vse globoke spremembe, ki jih izvajamo v našem gospodarstvu in družbenem življenju, so možne prav zato, ker je naše državno in politično vodstvo že ves čas od osvoboditve, torej tudi tedaj, ko ni bilo mogoče izvrševati osnovnih nalog v boju proti ekonomski zaostalosti in proti kapitalističnim tendencam v našem gospodarstvu brez gotove krepitve administrativnih organov, vodilo borbo proti tendencam, da bi se državni aparat iz orodja delovnega ljudstva za dosego njegovih revolucionarnih ciljev, dvignil nad delovno ljudstvo in se uveljavil proti njemu kot od njega neodvisna sila. Vrsta govorov naših voditeljev, kjer so pozivali naše ljudstvo, da z lastno aktivnostjo onemogoča birokratske izrastke, vrsta ustanov od Kontrolne komisije in ljudske inšpekcije, borba za socialistično zakonitost in pravno sigurnost državljanov in sl., vse to je služilo tudi in predvsem temu cilju. Državna podjetja so bila vedno priznana kot individualno pravne osebe, ki so se jim puščale v določenih okvirih določene pravice. Pri upravljanju podjetij se je kot sistem prakticiralo sodelovanje sindikatov tako, da so ravno sindikati bistveno pripomogli k dviganju politične zavesti delavcev in njihove kulturne stopnje in jih tako usposabljali za prevzem upravljanja gospodarstva in ljudske imovine. Prav tako so se z razvijanjem lokalnega gospodarstva sistematično ustvarjali pogoji za razširjanje samoupravnosti naših ljudskih odborov.

Iz vsega tega torej sledi, da ni točno, da nismo prej vodili boja proti birokratskemu centralizmu in vodili računa o iniciativi delovnih kolektivov in ljudskih odborov. Prav zato, ker smo o tem vodili računa in v tem smislu organizirali celotno naše družbeno življenje, smo potem, ko smo z lastnim delom pripravili pogoje za sprostitev delovanja zakona vrednosti v odnosih med proizvajalci, lahko brez težav in oklevanj prešli k sproščenemu razvijanju novih proizvodnih in družbenih odnosov, ki so pognali svoje kali že v okviru starega upravljanja gospodarstva od strani državnega aparata.

Prav tako je napačno iskati korenine administrativnega socializma, ki ga sedaj zapuščamo, v kopiranju družbene ureditve Sovjetske zveze. Glavni vir tega sistema je naša ekonomska in tehnična zaostalost in od tod tudi sličnosti s sistemom v Sovjetski zvezi. Vendar pa smo prav zato, ker smo od vsega početka šli svojo pot v družbenem razvoju, ki je vodila in ki vodi k svobodnemu združenju neposrednih proizvajalcev, prišli in smo morali priti v konflikt z vladajočo birokratsko kasto v Sovjetski zvezi, katere državno kapitalistični karakter je razkrinkavala naša družbena praksa.

Naši sedanji ukrepi ne morejo imeti ničesar skupnega z Novo ekonomsko politiko, ki so jo v Rusiji po Leninovi iniciativi uvedli v letu 1921. Analogije z NEP-om v Sovjetski zvezi, ki jih delajo nekateri tovariši, so zato popolnoma zgrešene in jalove že zaradi tega, ker je nova ekonomska politika v Rusiji takrat pomenila umik pred kapitalističnimi elementi, korak nazaj kot ga je Lenin imenoval, kasnejše sproščanje delovanja zakona vrednosti se je v Sovjetski zvezi vršilo na podlagi državno kapitalističnih proizvodnih odnosov, kot rezultat vladavine birokratske kaste. Mi pa sproščamo zakon vrednosti na podlagi organizacije našega gospodarstva v delavskih svetih, kar predstavlja v svojem bistvu novo odločno ofenzivo na elemente preteklosti v našem družbenem življenju, ko bodo v borbi za izvršitev planskih nalog sodelovali milijoni delovnih ljudi z vso svojo sproščeno iniciativo.

Prav posebno je pomemben naš razvoj in proces v gospodarstvu, če ga povežemo z razvojnimi družbenimi dogajanji v mednarodnem merilu. V vseh državah skozi pore preživelega kapitalizma silijo elementi nove socialistične družbene ureditve. To se kaže predvsem v pojavih državnega kapitalizma, ko privatni lastniki ne igrajo več odločujoče, ponekod pa prav nobene vloge pri upravljanju gospodarstva, to je pri razdeljevanju profitov, ki se v njihovih podjetjih ali družbah ustvarjajo. Upravni odbori posameznih družb se spreminjajo vedno bolj v upravni aparat države za izvajanje njene ekonomske politike. Zato se povsod v kapitalističnem svetu, posebno pa tam, kjer obstajajo nacionalizirana podjetja, postavlja vprašanje odnosa med delavstvom kot neposrednimi proizvajalci in državno birokracijo, ki odloča posredno ali neposredno, o uporabljanju ustvarjenega presežnega dela. Najbolj značilen je ta proces za Anglijo, kjer se proti birokratičnemu centralizmu v upravljanju nacionaliziranih vej gospodarstva že pojavlja tendenca decentralizacije upravljanja na neposredne proizvajalce z ustanavljanjem delavskih svetov. Proces torej, ki ga sedaj, ko so dozoreli pogoji, izvajamo zavestno ob polni udeležbi najširših delovnih množic in v njihovi praksi, isti proces se torej razvija tudi drugod po svetu na podlagi razvitih proizvajalnih sil, samo da si tam prebija pot težko in mučno proti vladajoči kapitalistični lastnini in državno kapitalističnim odnosom ter njim odgovarjajoči birokraciji. Zato je razumljiva besna gonja kominformovskih držav proti delavskim svetom in novim gospodarskim ukrepom, ki jih izvajamo, saj razkrinkavajo njihovo državno kapitalistično bistvo. Prav tako je tudi razumljiv na eni strani ogromen interes, ki ga vzbujajo v zapadnem svetu spremembe v našem gospodarstvu in družbenem življenju, na drugi strani pa tudi poizkusi posameznih reakcionarnih skupin, da bi napačno informirali svojo javnost in izkrivili globoko socialistično in demokratično bistvo družbenih sprememb pri nas, da bi tako zakrili delovnim množicam perspektive, ki jih tudi zanje odpira sedanji družbeni razvoj v novi Jugoslaviji.

Napredek orodne telovadbe
na podeželju

Letno telovadišče v Tivoliju je bilo v soboto in nedeljo prizorišče množičnega tekmovanja v vajah na orodju, kjer je sodelovalo 465 telovadcev in telovadkinj iz vse Slovenije. Za nove naslove republiških prvakov so se borili že preizkušeni telovadci, medtem ko so z napredkom tako glede množičnosti in kakovosti telovadbe razveselili telovadci s podeželja. Od vseh so pokazali vidni napredek mladinke in mladinci, ki so bili tudi najmnožičneje zastopani. Zlasti so se odlikovale mladinke z Jesenic, ki so si znova osvojile prehodno darilo TZS. Pri mladincih je bila ostra borba med telovadci TD Tabor in telovadci drugih društev, kjer so se odlikovali zlasti posamezniki. Zmagovalna mladinska vrsta TD Tabor je prejela prehodno darilo za mladince v prvem razredu. Med člani prvega razreda je bila napeta borba med telovadci TD Železničarja iz Maribora in TD Ljubljana I. Ljubljančani so zmagali z razliko 0,10 točke, medtem ko je med posamezniki zmagal Tone Tomšič iz Ljubljane. V zveznem razredu je osvojil prvo mesto Fric Natlačen pred Karlom Janežem in Marjanom Urbancem iz Hrastnika.

TEHNIČNI REZULTATI VRST

Člani: I. razred: 1. Ljubljana I 355.85, 2. Maribor-Žel. 355.75; **II. razred:** 1. Ljubljana-Tabor 390.70, 2. Kranj 387.10; **III. razred:** 1. Jesenice 407.90, 2. Celje — Tone Kos 400.80.

Mladinci: I. razred: 1. Ljubljana-Tabor 367.15; **II. razred:** 1. Ljubljana-Bežigrad 403.00, 2. Bled 391.90; **III. razred:** 1. Idrija 409.10, 2. Ljubljana-Vič 407.80.

Članice: I. razred: 1. Železničar (Mrb) 296.10; **II. razred:** 1. Celje I 345.30; **III. razred:** 1. Ljubljana I 372.60, 2. Novo mesto 369.90.

Mladinke: I. razred: 1. Jesenice 359.90, 2. Ljubljana I 349.40; **II. razred:** 1. Celje — Tone Kos 350.50, 2. Ljubljana III 339.60; **III. razred:** 1. Ljubljana-Vič 369.90, 2. Maribor I 349.30.

Pomladansko tekmovanje košarkašev končano

V poslednjih tekmah je ljubljanski Železničar v Zagrebu premagal Jedinstvo z 41:40 (19:13). ASK pa je v Ljubljani premagal Lokomotivo s 43:40 (23:21). Ostali rezultati: Crvena zvezda : BSK 47:32, Zadar : Proleter 29:26, Partizan : Železničar (B) 63:40. Po 11. kolu je na čelu lestvice Mladost z 20, sledita ji Crvena zvezda in Partizan s 17, Zadar 11, Železničar (Lj.), BSK in Železničar (B) z desetimi točkami. ASK je na osmem mestu z 9 točkami pred Proleterjem, Edsegom, Lokomotivo in Jedinstvom.

MEDNARODNI ŠPORT

TENIŠKI TURNIR V WIMBLEDONU

London, 5. junija. Vsi najboljši teniški igralci sveta iz približno 30 držav so prijavili udeležbo na mednarodnem teniškem turnirju v Wimbledonu, ki se bo začel 20. junija na travnatih igriščih. Računajo, da bo število udeležencev na turnirju preseglo število iz vseh povojnih turnirjev.

NOGOMET

Genova. Pred 70.000 gledalci je bilo v Genovi nogometno srečanje med Italijo in Francijo. Tekma se je po dobri igri obeh moštev končala z zmago Italije s 4:1 (1:1).

Oslo. Reprezentanca Svobodne Irske je premagala Norveško s 5:2 (1:1).

Stauntonov turnir

Rezultati V. kola: Bogoljubov : Klein 0:1, Trifunović : Unzicker remi, Alexander : Golombek remi, partije Gligorić : Pirc, Wade : Rossolimo, Stahlberg : Tartakower, Broadbant : Matanović in Van Sheltinga : Donner so bile prekinjene. Bogoljubov je brez nadaljevanja predal Gligoriču prekinjeno partijo iz IV. kola. Po V. kolu je vrstni red ta le: Alexander in Klein 3 in pol, Pirc 3 (1), Matanović 2 in pol (2), Unzicker 2 in pol, Broadbant 2 (2), Gligorić in Trifunović 2 (1), Golombek 2, Stahlber 1 in pol (3) itd.

Tekmovanje v skokih v vodo v Ljubljani

V četrtek in petek ob 16 uri popoldne bodo na centralnem kopališču v Ljubljani izbirne tekme za srečanje Jugoslavija : Avstrija, ki bo 16. in 17. junija na Dunaju. Tekmovanja se bodo udeležili vsi skakalci zveznega razreda, ki so pravkar zaključili 14-dnevni tečaj, katerega je vodil trener avstrijske državne reprezentance Marchula. Nastopili bodo Keber (Mornar, Split), Porenta (Ilirija), Janovski (Koper), Manistar (Zagreb), Kustodič (Beograd), Pribovšek (Ilirija) in Dimitrijević (Beograd) ter skakalke: Tuta (Ilirija), Majcen, Muraus (obe Polet, Maribor).

Število tekmovalcev je torej lepo, tako da bodo njih borbe za vstop v reprezentanco dvignile tekmovanje na visoko raven ter prav gotovo navdušile občinstvo. Tekmovanje obsega predpisan olimpijski sestav za moške in ženske s trimetrske deske in s stolpa. Vstopnina za nekopalce je 20 din, za kopalce pa 10 din.

KOLESARSTVO

Slovenska ekipa prvak Ljudske milice

Minulo soboto je bilo tekmovanje za III. kolesarsko prvenstvo Narodne milice FLRJ na progi Kotor-Bijela-Kotor, dolgi 72 km. Startalo je 5 vozačev iz vseh republik. — Rezultati so naslednji : 1. Kiš (Sr) 2:7,50; 2. Curk (Sl) 2:7,51; 3. Rahmanovski (M) 2:8,18. V ekipnem plasmaju je zavzela prvo mesto Slovenija s 119 točkami, drugo Srbija s 116, tretje Makedonija s 102, dalje Hrvatska s 78, Črna gora s 70 ter BiH s 40 točkami.

Na dirki okrog Italije vodi Belgijec Steenbergen

Po štirinajsti etapi velike mednarodne dirke okrog Italije vodi Belgijec Steenbergen, sledijo mu Italijana Astrua in Magni, četrti je Švicar Kübler, peti Bobet (Francija), šesti Italijan Coppi in tako dalje.

Danes bodo nastopili švicarski telovadci

V sredo popoldne bo imela Ljubljana spet izredno zanimiv športni dogodek. K nam prispe namreč izbrana vrsta švicarski orodnih telovadcev, članov telovadnega društva Zürich-Neumünster. Švicarji so že dolga desetletja znani kot najboljši telovadci na svetu, saj so lani na svetovnem prvenstvu v Bazlu osvojili prvo mesto. Tudi letos so švicarski telovadci v izredni formi, saj so pred kratkim premagali izbrano nemško vrsto, ki je še vedno ena najboljših na svetu, pa tudi na velikem zletu v Florenci so bili prepričevalni zmagovalci.. — Društvo Zürich-Neumünster je eno najmočnejših telovadnih društev v Švici. V svoji sredini ima odlične zastopnike te panoge, predvsem Jacka Güntharda in Lea Schürmana. Po nastopu v Ljubljani bodo Švicarji odpotovali dalje po Jugoslaviji in v vseh večjih krajih priredili propagandne nastope.

Nastop elitnih švicarskih telovadcev, ki bodo pokazali svojo umetnost na vseh glavnih orodjih, bo resnično izreden užitek za vse ljubljanske športnike, zlasti pa za poznavalce orodne telovadbe. Poleg gostov bodo sodelovali tudi naši najboljši telovadci. Vstopnice so v predprodaji v trgovini Slovenija-sport na Tyrševi cesti. Prireditev se bo pričela ob 18.

Slovenski atleti premagali reprezentanco Štajerske

Minulo soboto in nedeljo je bilo v Celju mednarodno atletsko tekmovanje med reprezentancama Slovenije in Štajerske. Z 11 točkami razlike so zmagali slovenski atleti, ki so izboljšali pet slovenskih in en državni rekord. Tudi gostje so izboljšali pet štajerskih rekordov. Slovenska reprezentanca je osvojila 13. štajerska pa osem prvih mest. Pri naših atletih je bil najuspešnejši Žerjal, ki je postavil kar dva rekorda (met krogle in diska), dalje Pavlovič v metu kopja, štafeta 4×100 m v postavi Žerjal, Lorger, Mljač, Petauer ter švedska štafeta (Zupančič, Belšak, Lorger in Hribar). Z metom krogle 12.48 je Kotluškova postavila nov državni mladinski rekord.

Rezultati so bili naslednji:

Moški — 110 m zapreke: 1. dr. Pilhatsch (Š) 15.5, 2. Zupančič (Sl) 15.6, 3. Šubelj (Sl) 15.8; **kopje:** Walter (Š) 55.52 (nov štajerski rekord), 2. Pavlovič (Sl) 55.37 (nov slovenski rekord), 3. Bernhard (Š) 50.81; **400 m:** 1. Zupančič (Sl) 51.4 2. Zelinitz (Š) 52.2, 3. Belšak (Sl) 53.7; **krogla:** 1. Žerjal (Sl) 13.70 (nov slovenski rekord), 2. Pilhatsch (Š) 13.61, 3. Miler B. (Sl) 13.20; **1500 m:** 1. Kranjc (Sl) 4:01,2, 2. Perz (Š) 4:02,0, 3. Pavčič (Sl) 4:16.4; **daljina:** 1. Wagner (Sl) 6.59, 2. Zelinitz (Š) 6.38, 3. Zagorc (Sl) 6.22; **4×100 m:** 1. Štajerska 44.7, 2. Slovenija 44.7 (nov slovenski rekord). **disk:** 1. Žerjal (Sl) 47.35 (nov slovenski rekord), 2. Miler J. (Sl) 46.38, 3. Tunner (Š) 45.25; **100 m:** 1. Forstner (Š) 11.1, 2. Gassner (Š) 11.1, 3. Lorger (Sl) 11.6; **višina:** 1. Pilhatsch (Š) 1.85, 2. Žgalin (Sl) 1.80, 3. Štrukelj (Sl) 1.80; **skok ob palici:** 1. Čerpez (Sl) 3.40, 2. Walter (Š) 3.40, 3. Glavač (Sl) 3.30; **5000 m:** 1. Perz (Š) 15.33, 2. Petek (Sl) 15:58.4, 3. Rokh (Š) 16:02.4; **kladivo:** 1. Žerjal (Sl) 52.66, 2. Strauss (Š) 40.02 (štajerski mladinski rekord), 3. Roš (Sl) 39.63; **800 m:** 1. Rožman (Sl) 2:01.9, 2. Bardutzky (Sl) 2:02.5, 3. Pernet (Š) 2:03.0; **štafeta 400×300×200×100 m:** 1. Slovenija 2:02.5 (nov slovenski rekord), 2. Štajerska 2:02.6 (nov štajerski rekord).

Ženske — 100 m: 1. Kummer (Š) 12.7, 2. Jenny (Š) 13.1, 3. Uršič (Sl) 13.3; **višina:** 1. Sima (Sl) 145, 2. Knez (Sl) 145, 3. Schenk (Š) 145; **krogla:** 1. Kotlušek (Sl) 12.48 (nov mladinski državni rekrd), 2. Sulzbacher (Š) 10.97, 3. Sima (Sl) 10.67; **80 m ovire:** 1. Jenny (Š) 12.7, 2. Kummer (Š) 12.9, 3. Knez (Sl) 13; **kopje** 1. Kotlušek (Sl) 37.18, 2. Fitzmann (Š) 34.8 (štajerski mladinski rekord), 3. Krbek (Š) 31.08; **daljina:** 1. Majcen (Sl) 5.26, 2. Knez (Sl) 5.22, 3. Jenny (Š) 4.98; **4×100 m:** 1. Štajerska 51 sekund, 2. Slovenija 52.3.

Izredni rezultati ameriških atletov

Pasadena (ZDA). — Ameriški desetobojec in najboljši skakalec ob palici na svetu je na tekmovanju na Pasadeni zbral 7544 točk. Najboljši rezultat je seveda dosegel v skoku s palico 4.44 m.

Modeste (ZDA). — Ameriška atleta Young in Miller sta dosegla izvrstne rezultate v metu kopja. Prvi ga je vrgel 73 m, drugi pa 71.50 m. Na prvenstvu ameriških vzhodnih univerz v Philadelphiji je atlet Gourdine skočil 7.86 m, Stanfield pa 7.81. To sta dva najboljših rezultatov po vojni.

—DNEVNE VESTI—

Glavna uprava za turizem in gostinstvo LRS in Glavna uprava za gostinstvo LRS sta se preselili iz Wolfove ulice 8 na Resljevo c. 14a. Telefonske številke 37-04, 42-26, 28-15. Poštni predal št. 26. 1106

Sporočamo vsem kupcem in dobaviteljem, da smo se preselili iz Čopove ulice 54 v nove prostore na Resljevo cesto 14a. Telefon 55-29. Nova bančna številka je 604—76182—4 Narodna banka Ljubljana. Korespondenco naslavljajte na naslov: Skladišče za gostinstvo LRS, Ljubljana, poštni predal 279. 1105

Društvo skladateljev Slovenije vabi vse člane na plenarni **sestanek,** ki bo 6. junija ob 20. uri v klubu kulturnih delavcev, Wolfova 1-III. **Dnevni red:** Poročilo o delu in o sklepih plenuma Saveza kompozitora Jugoslavije. Slučajnosti 10718

Klub za konjski šport »Triglav« v Radovljici priredi v nedeljo 10. junija na dirkališču v Lescah pri Bledu velike konjske dirke z udeležbo iz vse Slovenije in Hrvatske. Začetek dirk ob 14. uri. Po dirkah velika ljudska veselica na prostem.

Obiskovalcem »Mestne ljudske knjižnice« sporočamo, da bo knjižnica v letnem času odprta za obiskovalce vsak dan od 8.30—11.30, ob sobotah, ponedeljkih in torkih pa tudi popoldne od 15.—19. ure. 10775

Telovadno društvo »Tabor« v Ljubljani priredi v okviru tedna »Matere in otroka« 7. junija ob 19. uri v veliki dvorani na Taboru zaključni pregled dela moških in ženskih oddelkov, podmladka in pionirjev. Vabljeni starši nastopajočih ter starši ostalih telovadečih. Vstop prost. 10768

Planinsko društvo Ljubljana-matica bo založilo drugo popravljeno izdajo dr. Brilejevega »Priročnika za planince«. — Prednaročila za ta Priročnik sprejema društvena pisarna do 15. junija proti vplačilu 250 din. 10760

Glavna uprava vlade LRS za lokalno industrijo in obrt ne sprejema 7. in 8. junija strank zaradi selitve v Parmovo ulico 33, Ljubljana. 10781

Študente univerze in visokih šol v Ljubljani, ki jim je po priporočilu zdravnika potrebno okrevanje na morju, obveščamo, da razpolagamo z 10 mesti na morju že v času od 15. do 30. junija t. l. Vsi, ki jim ta čas za okrevanje odgovarja, naj se čimprej javijo na zdravniški pregled v ambulanti LSM in vložе prošnje najkasneje do ponedeljka 11. junija v pisarni ZF na Miklošičevi 14-I. — Zdravstveni fond univerze nn visokih šol v Ljubljani. 10782

Tovariše-ice maturante drž. učiteljišča v Ljubljani iz l. 1931 vabimo, da sporoče svoje želje glede na čas in kraj proslave 20-letnice mature na naslov: Kožuh Jože ali Alma, Naklo pri Kranju. 10785

Napoved za sredo 6. junija: Sončno s spremenljivo oblačnostjo. V jutranjih urah po kotlinah megla. Krajevne plohe v popoldanskih urah. Temperatura bo v mejah med 4 in 25 stopinjami.

Gasilsko društvo Račna pri Grosupljem obhaja v nedeljo 10. junija 40-letnico svojega obstoja. Ob 11. uri bo gasilska vaja, ob 13.30 sprejem gostov na postaji Čušperk, nato odhod v Račno, kjer bodo govori, deklamacije, razvitje gasilskega prapora in razdelitev pohval požrtvovalnim gasilcem. Nato prosta zabava. Za jedačo in pijačo je poskrbljeno. Na proslavo vljudno vabimo vse člane in članice ter prijatelje prostovoljnega gasilstva. Prireditev bo ob vsakem vremenu.

Zahvala. Iskreno se zahvaljujemo pripravljalnemu odboru za postavitev spomenika Legen, predvsem pa tov. Francu Lampretu, Edvardu Rossnerju, godbama Tovarne meril in iz Gustanja, pevcem iz Černeč in Šmartna, darovalcem cvetja in vencev ter vsem, ki so kakor koli pripomogli k tako veličastni oddolžitvi spominu talcev in padlih borcev, med katerimi je tudi naš sin in brat Martin Mirkac. Družina Mirkacovih, Stari trg pri Slovenjem Gradcu 10749

Zaradi velikega zanimanja in velikega obiska predstav podaljšuje »Cirkus« LR Srbije gostovanje v Ljubljani do vključno 10. junija. Predstave dnevno ob 20. uri, v četrtek, soboto in nedeljo pa ob 16.30 in 20. uri. 1104

OPOZORILO

Uprava socialnega fonda pri IOOF Slovenije opozarja vse množične organizacije in vse prebivalstvo Slovenije, da je s 30. aprilom 1951. ukinjen socialni fond Osvobodilne fronte in da nima nihče več pravice uporabljati blokov »Socialnega fonda« za zbiranje prispevkov.

Vsak morebitni primer takega zbiranja naj prebivalstvo javi najbližjim organom Ljudske milice.

Iz Uprave
Socialnega fonda pri IOOF Slovenije

POZIV UPNIKOM!

Ljubljanske opekarne, Ljubljana, Emonska cesta 2, pozivajo vse upnike iz prejšnjih let, da se zaradi svojih eventuelnih terjatev zglasijo najpozneje do 30. junija 1951. Po preteku tega roka se ne bodo upoštevale nobene naknadne reklamacije.

—PREDAVANJA—

V sredo, 6. junija, ob 20. uri predava v fizikalni predavalnici univerze prof. Mirko Roš iz Züricha o »Sedanjem stanju varilne tehnike konstrukcijskih jekel. Vljudno vabljeni 10697

Dne 6 in 7. junija ob 17. uri bo zdravstveno predavanje o prehrani in negi dojenčka. Predava tov. dr. Tavčar-Konvalinka. Vabljene vse matere in žene. Predavanje bo na Miklošičevi cesti 6, RLO I., soba 14, I. nad — Dne 11. junija ob 20. uri pa bo predavanje s predvajanjem filma na Miklošičevi cesti 6, RLO I. v dvorani. Vabljeni vsi

Planinsko društvo Ljubljana-matica priredi v četrtek 7 junija 1951 ob 20. uri v dvorani Doma sindikatov planinsko predavanje prof. Janko Mlakarja: **Iz domovine in tujine:** Predprodaja vstopnic v društveni pisarni, Ljubljana, Masarykova 14. **Vstopnina: sedeži 25 din, stojišča 15 din.**

—GLEDALIŠČE—

Drama

Sreda, 6., ob 20: Cankar: »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«. Red dramski F.

Četrtek, 7., ob 20: Finžgar: »Razvalina življenja«. Red dramski G.

Milan Skrbinšek, naš najboljši oblikovalec mračnih, psihološko-problematičnih vlog slavi 40-letni jubilej svojega umetniškega dela, ki je pomembno poseglo tudi v vsa ostala področja slovenske gledališke kulture. Njegovo ime je tesno povezano z velikim vzponom slovenske gledališke umetnosti vse od 1900 do danes. Njegova jubilejna predstava bo v nedeljo 10. junija. Nastopil bo kot Karsten Bernick na premieri Ibsenove drame »Stebri družbe«. Vstopnice so v predprodaji pri dnevni blagajni v Operi.

Opera

Sreda, 6., ob 20: Massenet: »Don Kihot«. Abonma red E.

Četrtek, 7., ob 20: Charpentier: »Luiza«. I. repriza.

MESTNO LUTKOVNO GLEDALIŠČE
Šentjakobski trg

Sreda, 6., ob 16: dr. Jan Malik: »Zogica Marogica«. (Zaključena predstava za osnovno šolo Hrušica.) — Ob 18: dr. Jan Malik: »Zogica Marogica«. (Zaključena predstava za pionirje v okviru tedna Matere in otroka.) 10594

ŠTUDENTSKO GLEDALIŠČE »TONE TOMŠIČ«

gostovanje v Šentjakobskem gledališču, Mestni dom

Petek, 8., ob 20: Merton Hodge: »Dež in vihar«, Igra iz študentovskega življenja. Predprodaja vstopnic vsak dan od 12.—13. ure pri ŠKUD univerze, Židovska steza 4. 10786

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE
Kranj

Sreda, 6. junija ob 20: Gorner: »Pepelka«. II. Repriza.

Petek, 8., ob 17: Gorner: »Pepelka«. Za mladino.

MESTNO GLEDALIŠČE CELJE

Petek, 8., ob 20: Jurčič-Kersnik-Fedor Gradišnik: »Rokovnjači«, Ljudska igra z godbo in petjem v 7 slikah. Premiera.

OKRAJNO GLEDALIŠČE PTUJ

Četrtek, 7., ob 20: Slavko Desetak: »Deseti brat, odrski prikaz Josip Jurčičevega romana v 15 slikah. — Premiera, Režija in scenerija Vladislav Cegnar.

-VESTI IZ MARIBORA-

SLOVENSKO NAR. GLEDALIŠČE

Sreda, 6. ob 20: H. Ibsen: »Strahovi«. Red LMS—2.

Četrtek, 7., ob 20: J. Massenet: »Manon«. Red C. 10591

Maribor opozarjamo na koncert moškega zbora bivšega APZ. Koncert obsega narodne pesmi v priredbi Franceta Marolta in ga bodo izvajali v Maroltov spomin. Koncert bo v soboto 9. junija v dvorani »Poleta«.

OBVESTILA

»MOTOR«, državno elektro-kovinsko podjetje v Škofji Loki sporoča, da je s 1. junijem 1951 ukinilo svojo remontne delavnice ter ne sprejema več v popravilo elektromotorjev in drugih predmetov niti ne sprejema več naročil za izdelavo posameznih predmetov in to zaradi preobremenitve v plansko serijski-proizvodnji. Podjetja naj ne pošiljajo več elektromotorjev v popravilo, ker jih bo »Motor« moral vračati nepopravljene na stroške pošiljatelja. Izjemoma pa bo sprejemalo še nadalje v popravilo elektromotorje in druge proizvode lastne izdelave znamke »MOTOR« ker želi tako v mejah skrajnih možnosti zadostiti potrebam svojih odjemalcev.

ABONENTOM REDNIH SIMFONIČNIH KONCERTOV

Uprava Slovenske filharmonije se iskreno zahvaljuje vsem ki so se odzvali anketi, razpisani v sporedu Slovenske filharmonije maja 1951. V kolikor odgovori zadevajo splošna organizacijska vprašanja, bo uprava Slovenske filharmonije pri razpisu abonmaja za leto 1951-52 skušala v celoti ustreči izraženim željam abonentov ter bo že sedaj zabeležila prijavljence in jih o tem obvestila; tudi v bodoče bodo abonenti imeli prednost pri nabavljanju vstopnic za vse koncerte, ki jih bo organizirala Koncertna poslovalnica Slovenske filharmonije. V kolikor pa se odgovori nanašajo na programe rednih in ostalih koncertov Slovenske filharmonije, bo uprava Slovenske filharmonije spričo številnih in različnih pobud v najkrajšem času odgovorila neposredno posameznikom.

Uprava Slovenske filharmonije si od ozkega sodelovanja s koncertnimi obiskovalci obeta mnogo pomoči pri sestavi načrtov za bodoče delo in bo vsako pobudo po možnosti upoštevala.

—ŠOLSTVO—

Sprejemni izpiti za višjo gimnazijo na XII. gimnaziji Ljubljana-Št. Vid se začnejo 8. junija ob 8. uri. Dijaki, ki spadajo po svojem bivališču v šolski okoliš XII. gimnazije Ljubljana-Št. Vid (Preska, Šmartno pod Šmarno goro in XI. gimnazija), naj pošljejo kolkovane prošnje z rojstnim listom in spričevalom o dovršeni nižji gimnaziji do 7. junija ravnateljstvu XII. gimnazije v Št. Vidu nad Ljubljano.

Dvoletna živinorejska šola v Sv. Juriju pri Celju sprejema prošnje za vpis v šolo do konca avgusta t. l. Pogoji za sprejem so: 16 let starosti in 5 razredov ljudske šole. Prošnji se mora priložiti: zadnje šolsko spričevalo, rojstni list in življenjepis. — Učenci stanujejo v internatu, kjer imajo brezplačno oskrbo. 10778

Srednja veterinarska šola v Ljubljani v šolskem letu 1951-52 ne bo sprejemala novincev za I. letnik, pray tako pa se ne dovoljujejo diferencialni izpiti za II. oziroma III. letnik.

Ravnateljstvo Gozdarskega tehnikuma v Ljubljana-Šiška, Milčinskega ul. 11, obvešča dijake, da se bo vršilo vpisovanje in sprejemni izpiti za 1. razred od 25. do 30 junija 1951. Vsak dijak naj k vpisovanju prinese rojstni list in spričevalo o dovršeni nižji gimnaziji. Sprejemni izpit dolajo iz slovenščine, matematike, fizike in botanike. — Ravnateljstvo.

Sprejemni izpiti za višjo gimnazijo bodo na I. gimnaziji v Mariboru v času od 12 do 15. junija t. l. Dijaki, ki žele nadaljevati šolanje na višji gimnaziji ter po svojem bivališču spadajo v šolski okoliš I. višje gimnazije v Mariboru, naj pošljejo kolkovane prijave za sprejemni izpit (z rojstnim listom in spričevalom o dovršeni nižji gimnaziji) do 7. junija ravnateljstvu I. gimnazije v Mariboru.

VPISOVANJE NA UČITELJIŠČE V NOVEM MESTU

Vpisovanje v pripravljalni razred in v prvi letnik učiteljišča v Novem mestu bo 7. junija dopoldne.

Za sprejem je treba predložiti: 1. prošnjo, kolkovano s kolkom za 10 dinarjev, 2. spričevalo o dovršeni nižji gimnaziji, 3. rojstni list.

Vpis se lahko izvrši tudi pismeno, najkasneje do 7. junija.

Pogoji za vpis v I. letnik so: dijak mora dovršiti nižjo gimnazijo z najmanj dobro letno oceno, opraviti mora sprejemni izpit, ki bo dne 11., 12. in 13. junija v prostorih novomeškega učiteljišča, izpolniti mora 14 let (do 31 decembra 1951).

Tisti dijaki, ki so dovršili nižjo gimnazijo in so mlajši kot 14 let, bodo sprejeti brez izpita v pripravljalni razred. Podrobnejša pojasnila dobite pri ravnateljstvu gimnazije, ki jo je dijak doslej obiskoval. 10748

GRADBENI TEHNIKUM LRS

Ljubljana, Gorupova ulica 10-III., naznanja, da bo vpisovanje v prve letnike arhitektonsko-gradbenega, geometrskega in industrijskega odseka v dneh od 12.—15. junija, ko se bodo vršili **sprejemni izpiti** iz slovenščine, matematike s fiziko in prostoročnega risanja.

Za sprejemni izpit se učenci prijavijo s kolkovano prošnjo, kateri priložе spričevalo o dovršeni nižji gimnaziji in rojstni list. Rok za prijavo je 7. junij.

Kandidati, ki stanujejo izven Ljubljane, bodo imeli za čas sprejemnega izpita možnost, da bodo dobili proti plačilu hrano in stanovanje v internatu Gradbenega tehnikuma. S seboj naj prinesejo papir za šolske naloge, svinčnike in radirke, risarski papir dobijo kandidati na šoli 10730

SPREJEM GOJENK V SREDNJO VZGOJITELJSKO ŠOLO

Srednja vzgojiteljska šola v Ljubljani pripravlja gojenke za poklic vzgojiteljice v predšolskih ustanovah. Šolanje traja štiri leta in se zaključi z diplomskim izpitom.

Pogoji za sprejem v prvi letnik so:
1. dovršena nižja gimnazija,
2. primerno zdravstveno stanje,
3. sprejemni izpit iz slovenščine in matematike (ustno in pismeno), zgodovine (ustno) in petja (preizkušnja posluha). Obseg sprejemnega izpita je isti kot za gimnazije.

Srednji vzgojiteljski šoli je priključena Enoletna šola za pomožne vzgojiteljice. Pogoji za sprejem so:
1. dovršena nižja gimnazija,
2. starost 17 let,
3. primerno zdravstveno stanje,
4. sprejemni izpit iz slovenščine (pismeno in ustno) in petja (preizkušnja posluha). Obseg izpita iz slovenščine in petja je isti kot za Srednjo vzgojiteljsko šolo.

Sprejemni izpiti za Srednjo vzgojiteljsko šolo bodo 18. junija 1951 ob 8. uri, za Enoletno šolo za pomožne vzgojiteljice 20. junija ob 8. uri.

K sprejemnim izpitom naj se gojenke prijavijo do 15. junija ravnateljstvu Srednje vzgojiteljske šole, Ljubljana, Vodovodna cesta 27, s kolkovano prošnjo, kateri je treba priložiti spričevalo o dovršeni nižji gimnaziji in rojstni list.

10765 Ravnateljstvo šole

SPREJEMNI IZPITI IN VPIS na Kmetijskem tehnikumu v Mariboru

V šolskem letu 1951/52 bodo delovali na Kmetijskem tehnikumu (Srednji kmetijski šoli) v Mariboru 3 odseki: splošni, živinorejski in vinarsko-sadjarski.

Pogoji za vpis: uspešno opravljena nižja gimnazija in sprejemni izpit iz slovenščine, matematike in kemije v obsegu učne snovi, ki je predpisana v učnem načrtu za nižje gimnazije. Starost od 13 do 18 let. Starejši dijaki se lahko vpišejo s posebnim dovoljenjem ravnateljstva Kmetijskega tehnikuma.

Sprejemni izpiti se bodo pričeli dne 18. junija 1951 ob 10. uri na Kmetijskem tehnikumu v Mariboru, Vinarska ul. 30.

Privatisti opravljajo sprejemni izpit z rednimi učenci.

Pripravniki, ki so opravili nižji tečajni izpit v šol. letu 1949/50 odnosno dovršili 4. razred višje gimnazije in imajo iz vseh izpitnih predmetov najmanj oceno dobro, ne polagajo sprejemnega izpita.

Za sprejemni izpit se pripravniki prijavijo z 10 din kolkovano prošnjo na obrazcu »Prošnja za sprejem v strokovno šolo« — obr. 1,58 b, ki ga je izdala Državna založba Slovenije, do 16. VI. 1951.

Prošnji je priložiti:
1. spričevalo o dovršeni nižji gimnaziji (odnosno potrdilo ravnateljstva šole o dovršeni nižji gimnaziji z navedbo uspeha, v kolikor spričevalo ni izdano);
2. rojstni list;
3. življenjepis (kolek 5 din);
4. zdravniško spričevalo.

Najrevnejši dijaki lahko zaprosijo za podelitev štipendije in morajo izpolniti »Vprašalno polo za štipendiste« — obr. 1,74-a. Priložijo pa potrdilo o imovinskem stanju staršev, ki ga izda KLO in potrdi finančni odsek OLO-ja.

Dijaki, ki bodo sprejeti v šolo, so lahko celotno oskrbljeni (stanovanje in hrana) v internatu Kmetijskega tehnikuma.

Učenci, ki zaradi popravnih izpitov odnosno bolezni niso mogli opraviti sprejemnega izpita, ga bodo polagali *v septembru, kar bo objavljeno v* dnevnem časopisju. *Ravnateljstvo*

NATEČAJ ZA VPIS
Industrijska kovinarska šola Titovi zavodi »Litostroj« v Ljubljani,

razpisuje natečaj za vpis v šolsko leto 1951/52 v sledeče poklice: livarski, strugarski in strojnoključavničarski.

Pogoji za vpis so sledeči: uspešno dovršeni 8 razredi gimnazije; starost od 14 do 16 let.

Vpisovanje bo v času od 18. do 30. junija t. l. vsak dan od 8. do 12. ure v šolskem poslopju. Prijave je mogoče izvršiti tudi pismeno takoj. Za vpis je potrebno predložiti sledeče:
1. Lastnoročno pisano prošnjo, kolkovano z 10 din, v kateri mora biti obvezno navedeno, katerega izmed zgoraj navedenih poklicev se prijavljeni želi izučiti.
2. Rojstni list.
3. Zadnje šolsko spričevalo.
4. Potrdilo pristojnega KLO-ja o premoženju staršev.
5. Točen naslov prijavljenca.

Izmed vseh prijavljencev bo uprava šole izbrala tiste, ki bodo z uspehom položili sprejemni izpit iz slovenščine, matematike in prostoročnega risanja, ter so telesno sposobni izvrševati izbrani poklic, kar bo ugotovil zdravniški pregled. Sprejemni izpiti bodo v dneh 2., 3. in 4. julija t. l.

Šolanje traja 3 leta ter ima namen izučiti kvalificiranega delavca v enem izmed zgoraj navedenih poklicev.

Učenci, ki niso doma iz Ljubljane ali njene okolice, bodo lahko stanovali v šolskem internatu, morajo pa to svojo željo navesti v prošnji za vpis.

Vabimo vse tiste mladince, ki čutijo izrecno veselje do enega izmed zgornjih poklicev, ter so disciplinirani, da se prijavijo k vpisu.

Vse nadaljnje informacije se dobe osebno, pism. ali telefonično (št. 38-11, interno 417) pri upravi šole.

Uprava šole

RAZPIS
vpisa v dvoletno poljedelsko šolo Rakičan pri Murski Soboti

Pogoji za sprejem: Uspešno dovršenih 5 razredov osnovne šole ter izpolnjeno 16. leto starosti. Pri vpisu imajo prednost fantje, in to iz državnega in zadružnega sektorja.

Vpis se vrši pismeno ali osebno od 20. do 30. junija 1951 pri upravi šole. Pri vpisu je treba predložiti sledeče: prošnjo za sprejem v šolo, zadnje šolsko spričevalo, rojstni list in zdravniško potrdilo. *Uprava šole*

—RADIO—

Poročila ob 5.15, 6, 12.30, 15, 19, 22 in 23.55 — 5 Jutranji pozdrav — 5.25 Slovenske narodne pesmi — 5.50 Jutranja telovadba — 6.15 Veder jutranji koncert — 12 Sergej Rahmaninov: Rapsodija na Paganinijevo temo, Aleksander Glazunov: Trubadurjeva podoknica — 12.40 Zabavna glasba, vmes objave — 13 Oddaja za pionirje: Tone Seliškar: Tovariši (radijska priredba) — 13.40 Zabavni vokalni in instrumentalni soli — 14 Skladbe slovenskih skladateljev, sodelujejo: sopranistka Ivica Rupnik, tenorist Mitja Gregorač, baritonist Andrej Štrukelj in orkester Radia Ljubljana p. v. Jakova Cipcija — 14.30 Iz baletov Manuela de Falle in Zoltana Kodalvja — 15.30 Prenos iz Maribora — 18 Pisan glasbeni spored, sodeluje Vili Lokošek s harmoniko — 18.25 Še nekaj o novi trgovini — 18.40 Pesmi švicarskih skladateljev poje baritonist Albert Rajšek, pri klavirju Marjan Vodopivec — 19.10 Igra Zabavni orkester RL p. v. Mihe Gunzka, poje Jelka Cvetežar — 19.40 Prof. dr. Leo Šavnik: O napredku in pridobitvah medicine v ZDA — 20 Če želite biti kritik... 21 Henrik Ibsen: Stebri družbe — 21.40 Klavirske skladbe — 22.15 Kaj bo jutri na sporedu — 22.30 Iz del Marjana Kozine (na valovih 202,1 in 212,4 m) — 22.30 Oddaja za inozemstvo v nemščini (na valu 327.1 m) — 22.45 Oddaja za inozemstvo v italijanščini (na valu 327.1 m) —23 Oddaja za inozemstvo v francoščini (na valu 327.1 m) — 23.1 Lahka solistična glasba — 24 Konec oddaje.

—KINO—

LJUBLJANA: UNION: Prem. amer. film »Mildred Pierce«, Kratek film Filmske novosti 20. Predstave ob 16.15, 18.15 in 20.15. — MOSKVA: Amerikanski film »Morski volk«, Kratki film: Plodovi zadruž. dela. Predstave ob 16.15, 18.15 in 20.15. — SLOGA: Ameriški film »Bil sem vojna nevesta«. Kratki film: Film. nov. 20. Predstave ob 16.15, 18.15 in 20.15. Predprodaja vstopnic v vseh treh kinematografih od 10. ure dadalje. — TIVOLI: Premiera amerikanskega filma »Mildred Pierce«. Kratki film Mes. 25. Predstava ob 20. Predprodaja vstopnic eno uro pred pričetkom predstave. — TRIGLAV: Amer. film »Jane Eyre«, mesečnik JA 24. Predstavi ob 18 in 20. — ŠIŠKA: Amer. film »Ples na vodi«, obzornik 52. Predstavi ob 18 in 20. — VEVČE: Franc. film »Človek človeku«, tednik.

KRANJ: STORŽIČ: Amerikanski film »Plinska luč«, tednik.

—PRESKRBA—

OBVESTILO

Poverjeništvo za trgovino in preskrbo glavnega mesta Ljubljana obvešča vse potrošnike glavnega mesta Ljubljana, ki so v posesti »K« nakaznic za kurivo, da si lahko nabavijo na nakaznico »K« IV in »K« III na odrezek št.